OPŁATĘ POCZTOWĄ UISZCZONO GOTÓWKĄ

DZIENNIK URZĘDOWY
KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

Nr 4 LWÓW, DNIA 29 KWIETNIA 1939 R. ROK LXIII

MUSIMY BYĆ SILNI, POTĘŻNI, ABY UTRZYMAĆ POSZANOWANIE NASZYCH PRAW U WROGÓW I MIŁOŚĆ U PRZYJACIÓŁ.

MUSIMY BYĆ UZBROJENI, ABY MÓC JAKNAJDŁUŻEJ W SPOKOJU PRACOWAĆ.

(Z Odezwy Ogólnopolskiego Komitetu Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej.)

TREŚĆ

1.

WSTĄŻECZKI (BARETKI) MEDALU „ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ“

PREZES RADY MINISTRÓW
Warszawa
dnia 3 lutego 1939 r.
Nr 47—57/68

Do
wszystkich PP. Ministrów
w Warszawie

Nawiązując do § 8 instrukcji z dnia 10 lutego 1938 r. o nadawaniu medalu „Za Długoletnią Służbę“ (Monitor Polski Nr 32, poz. 28), proszę Panów Ministrów o wydanie zarządzeń, aby wstążeczki (baretki), noszone przez osoby umundurowane, ściśle odpowiadały wzorowi, podanemu w załączniku.

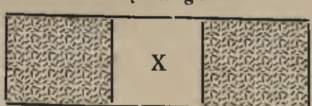
Prezes Rady Ministrów
Sławoj Składkowski

Załącznik do okólnika Prezesa Rady Ministrów Nr 47—57/68 z dnia 3 lutego 1939 r.

WZOR BARETEK
medalu „Za Długoletnią Służbę“

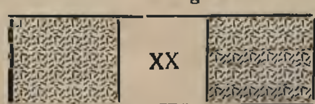
Baretka Medalu:

Brązowego

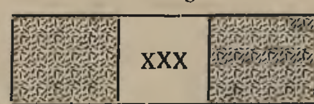
Cyfra X wykonana w brązie

Srebrnego

Cyfra XX wykonana z białego metalu oksydowanego na stare srebro

Złotego

cyfra XXX wykonana z żółtego metalu oksydowanego na stare złoto

MINISTER WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
dnia 31 marca 1939 r.
Nr BP-3469/39

Okólnik Nr 5 Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 lutego 1939 r. Nr 47—57/68 w sprawie wstążeczek (baretek), noszonych przez osoby umundurowane, podaję do wiadomości i ścisłego stosowania.

Minister:
W. Święłosławski

2.

REGULAMIN PRZYJMOWANIA UCZNIÓW DO PAŃSTWOWYCH GIMNAZJÓW ZAWODOWYCH

Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 23 lutego 1939 r. (Nr III PU-721/39)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z r. 1939, Nr 2, poz. 33)

§ 1. Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) ustanawiam regulamin przyjmowania uczniów do państwowych gimnazjów zawodowych, ogłoszony jako załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1939 r. Równocześnie tracą moc obowiązującą przepisy, wydane w sprawach, uregulowanych niniejszym zarządzeniem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Załącznik do zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 23 lutego 1939 r. (Nr III PU-721/39).

REGULAMIN

przyjmowania uczniów do państwowych gimnazjów zawodowych

I. Przepisy ogólne

§ 1. Do gimnazjów zawodowych mogą być przyjęci kandydaci, którzy posiadają odpowiedni wiek, zdrowie oraz wykażą należyty rozwój umysłowy i potrzebne przygotowanie naukowe.

§ 2. O przyjęcie do klasy I mogą się ubiegać kandydaci, którzy w danym roku kalendarzowym ukończą, względnie nie przekroczą liczby lat, określonej statutem danego gimnazjum zawodowego; do każdej następnej klasy kandydaci, którzy we wskazanym wyżej terminie osiągną, względnie nie przekroczą granicy wieku, przesuniętej o odpowiednią liczbę lat wzwyż.

W przypadkach uzasadnionych Kurator Okręgu Szkolnego może przedłużyć górną granicę wieku o jeden rok.

Dowodem, stwierdzającym wiek kandydata, jest odpowiedni dokument wydany przez urząd stanu cywilnego.

§ 3. Kandydaci zgłaszający się do gimnazjum zawodowego podlegają badaniu lekarskiemu w celu stwierdzenia czy wolni są od chorób, zagrażających zdrowiu otoczenia oraz od wad i ułomności cielesnych, które mogłyby im przeszkadzać w pracy zawodowej.

§ 4. Przygotowanie naukowe kandydatów powinno odpowiadać wymaganiom, stawianym przez obowiązujący program nauki, a mianowicie:

dla kandydatów do klasy I gimnazjów zawodowych, opartych na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej — w zakresie wiadomości programu drugiego szczebla szkoły powszechnej;

dla kandydatów do klasy I gimnazjów zawodowych, opartych na trzecim szczeblu programowym szkoły powszechnej — w zakresie wiadomości drugiego i trzeciego szczebla szkoły powszechnej;

dla kandydatów do klasy II, III, względnie IV — w zakresie jednej, dwóch, względnie trzech klas odpowiedniego gimnazjum zawodowego danego typu.

Odpowiednio przeprowadzony egzamin stwierdzi, czy kandydaci posiadają uzdolnienia, potrzebne do pobierania nauki w danym gimnazjum zawodowym.

§ 5. Głównym terminem egzaminów i przyjęć do gimnazjum zawodowego są najbliższe dni po zakończeniu roku szkolnego. Zgłoszenia kandydatów winny być przeprowadzone w terminie od

1 do 15 czerwca. Terminy egzaminów ustalają Kuratoria Okręgów Szkolnych i podają je do wiadomości dyrekcjom gimnazjów. W tym okresie dyrektorzy gimnazjów przeprowadzają egzaminy oraz dokonywują przyjęć nowych uczniów.

Nadto, o ile są wolne miejsca, dyrektorzy gimnazjów zawodowych mogą przeprowadzać egzamin do I i innych klas także w pierwszych dniach po rozpoczęciu roku szkolnego. Do egzaminu tego zgłosić się mogą ponownie kandydaci, którzy nie zdali egzaminu w terminie głównym.

§ 6. Przyjmowanie kandydatów do poszczególnych klas gimnazjów zawodowych może odbywać się nadto w zakresie wolnych miejsc w odnośnych klasach:

a) w ciągu pierwszego miesiąca najbliższego roku szkolnego bez egzaminów do klasy I, II, III i IV tych, którzy zdali egzamin do klasy I, II, III i IV innego państwowego gimnazjum zawodowego lub prywatnego z uprawnieniami gimnazjów państwowych tego samego typu, a nie zostali przyjęci z powodu braku miejsca; kandydatów do klasy I gimnazjów zawodowych, opartych na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej, którzy zdali egzamin do klasy I gimnazjum ogólnokształcącego lub zawodowego obowiązuje poddanie się badaniu lekarskiemu oraz zdanie egzaminu z rysunku, o ile jest przewidziany w statucie danego gimnazjum zawodowego;

b) w ciągu roku szkolnego z wyjątkiem ostatniego okresu w klasach pierwszych, a drugiego półrocza w klasie ostatniej kandydatów do klasy I, II, III i IV w razie przeniesienia rodziców względnie opiekunów na stały pobyt do danej miejscowości lub w razie innych okoliczności, uznanych przez dyrektora danego gimnazjum za dostatecznie uzasadnione; uczniowie tacy mogą być przyjęci na podstawie świadectwa odejścia, wydanego przez dyrekcję zawodowego gimnazjum państwowego lub prywatnego z uprawnieniami gimnazjów państwowych tego samego typu, w innym zaś przypadku na podstawie egzaminu.

Jeżeli pomiędzy odejściem z jednego gimnazjum zawodowego do drugiego trwała dłuższa przerwa w normalnej nauce, dyrektor gimnazjum orzeka, czy uczeń powinien zdawać egzamin z materiału naukowego, przerobionego w gimnazjum, do którego ma zamiar uczęszczać. Egzamin ten odbywa się według zasad wymienionych w § 22–24.

Jeżeli kandydaci wymienieni w pkt b) niniejszego paragrafu ubiegają się o przyjęcie do gimnazjum zawodowego o odmiennym programie lub zakresie przedmiotów niż to, do którego uczęszczali, powinni zdać egzamin, uwzględniający różnicę programów.

§ 7. Rodzice lub opiekunowie, zgłaszający kandydata do gimnazjum zawodowego, wnoszą podanie, wymieniają w nim klasę, do której kandydat zamierza uczęszczać, oraz przedstawiają dokument urzędu stanu cywilnego i odpowiednie świadectwo szkolne, względnie świadectwo odejścia, nadto mogą w podaniu wskazać okoliczności mające znaczenie przy stosowaniu postanowień, zawartych w § 6, względnie w § 19.

§ 8. Uczeń którejkolwiek klasy, jeżeli nie uzyskał promocji, nie może w ciągu najbliższego roku szkolnego ubiegać się o przyjęcie do klasy wyższej.

II. Przyjmowanie uczniów i egzaminy wstępne do klasy I

§ 9. Do klasy I państwowych gimnazjów zawodowych przyjmowani są kandydaci na podstawie egzaminu wstępnego, którzy przedstawią:

a) świadectwo ukończenia szkoły powszechnej trzeciego lub drugiego stopnia;

b) świadectwo ukończenia klasy VI szkoły powszechnej stopnia trzeciego;

c) świadectwo ukończenia z wynikiem pomyślnym jednego roku nauki w klasie VI szkoły powszechnej stopnia drugiego;

d) świadectwo ukończenia szkoły powszechnej stopnia pierwszego;

e) inne świadectwo, uznane przez władze szkolne za równoważne.

Przez szkołę powszechną, o której mowa w niniejszym regulaminie — należy rozumieć szkołę powszechną publiczną lub prywatną z uprawnieniami publicznych szkół powszechnych.

§ 10. Do egzaminu wstępnego do klasy I powinni być dopuszczeni wszyscy kandydaci, zgłoszeni we właściwym terminie, o ile przedstawili wymagane dokumenty i odpowiadają warunkom, przewidzianym w §§ 1 i 2 niniejszego regulaminu.

§ 11. Do klasy I gimnazjów zawodowych, opartych na drugim szczeblu propramowym szkoły powszechnej, kandydaci zdają egzamin w zakresie II szczebla programowego szkoły powszechnej.

Do klasy I gimnazjów zawodowych, opartych na trzecim szczeblu programowym szkoły powszechnej, kandydaci zdają egzamin w zakresie II i III szczebla programowego szkoły powszechnej.

§ 12. Egzamin dla kandydatów do klasy I ma na celu stwierdzenie uzdolnień do pobierania nauki w gimnazjum zawodowym.

§ 13. Egzamin składa się z części piśmiennej i ustnej

Egzamin piśmienny we wszystkich gimnazjach zawodowych odbywa się z języka polskiego i arytmetyki z geometrią. Na wykonanie wypracowań piśmiennych z każdego przedmiotu należy przeznaczyć po $1\frac{1}{2}$ godziny, przy czym między jednym a drugim egzaminem powinna być przynajmniej półgodzinna przerwa. Egzamin piśmienny z języka polskiego polega na napisaniu wypracowania na temat związany z obserwacjami, zainteresowaniami lub przeżyciami uczniów; wypracowanie to ma na celu stwierdzenie umiejętności wysłowienia się i opanowania pisowni, nie zaś sprawdzenie wiadomości rzeczowych z jakiegokolwiek przedmiotu nauczania. Egzamin piśmienny z arytmetyki z geometrią obejmuje zadania w zakresie zasadniczych wiadomości, właściwych klasie VI szkoły powszechnej. Zadania te powinny być tak dobrane, by $1\frac{1}{2}$ godziny wystarczało na ich rozwiązanie przez średnio zdolnego kandydata.

Ponadto kandydaci do klasy I gimnazjów działu szkolnictwa przemysłowego zdają egzamin z rysunku.

Tematy wypracowań piśmiennych ustala Komisja Egzaminacyjna (§ 14). Wypracowania ocenia właściwy egzaminator. Przewodniczący Komisji ma prawo wystawić inną ocenę niż egzaminator; zmianę tę powinien umotywować piśmiennie.

§ 14. Egzamin ustny odbywa się przed Komisją Egzaminacyjną. Przewodniczącym Komisji jest dyrektor lub powołany przez niego nauczyciel, członkami są trzej wyznaczeni przez dyrektora nauczyciele gimnazjum.

Przewodniczący kieruje przebiegiem egzaminu; ma też prawo stawiania pytań kandydatom.

Jeżeli wskutek zgłoszenia się wielkiej liczby kandydatów przeprowadzenie egzaminu przez Komisję w składzie powyższym byłoby zbyt uciążliwe i trwało zbyt długo, dyrektor może powołać do przeprowadzenia egzaminu piśmiennego i ustnego dwie, albo większą liczbę Komisyj o składzie podobnym, przy czym przewodnictwo w Komisjach powierzy wyznaczonym przez siebie nauczycielom gimnazjum. W tym przypadku egzamin piśmienny odbywa się we wszystkich Komisjach równocześnie. Tematy zadań piśmiennych, jednakowe dla wszystkich Komisyj w danym gimnazjum, należy ustalić na posiedzeniu wspólnym.

§ 15. Przy egzaminie ustnym należy badać, czy kandydaci posiadają i umieją stosować potrzebne wiadomości w zakresie języka polskiego, geografii i arytmetyki z geometrią. Egzaminator z języka polskiego winien uwzględnić wiadomości z historii, a egzaminator z geografii wiadomości z nauki o przyrodzie.

§ 16. Kandydaci wykazujący się świadectwem ukończenia 6 lub 7 klas szkoły powszechnej mogą być zwolnieni od egzaminu ustnego z tego przedmiotu, z którego w świadectwie rocznym z klasy VI lub VII szkoły powszechnej oraz z wypracowania piśmiennego otrzymali oceny co najmniej dobre; nadto z geografii mogą być zwolnieni ci, którzy w świadectwie rocznym z klasy VI lub VII szkoły powszechnej otrzymali oceny roczne co najmniej dobre. Inni kandydaci wymienieni w § 9 prawa tego nie posiadają.

§ 17. Sposób egzaminowania kandydatów określa dyrektor. Przy egzaminie ustnym należało by unikać systemu grupowego. Przy badaniu uzdolnień kandydatów należy wykluczyć mechaniczne sprawdzanie wiadomości przez pytania dorywcze lub wchodzące w zbędne szczegóły.

Egzamin ustny kandydata powinien się odbywać w ciągu jednego dnia i nie powinien trwać dłużej jak 1 godzina.

§ 18. Po skończeniu egzaminu Komisja ustala, czy poszczególni kandydaci są uzdolnieni do skutecznego rozpoczęcia nauki w klasie I gimnazjum zawodowego. Przy ustalaniu decyzji Komisja bierze pod uwagę świadectwo szkolne, opinie egzaminatorów o uzdolnieniach kandydata oraz oceny wypracowań piśmiennych i egzaminów ustnych.

Za uzdolnionych do kl. I gimnazjum zawodowego nie mogą być uznani kandydaci, którzy wykazali znaczne braki w opanowaniu języka polskiego.

§ 19. Na posiedzeniu wszystkich egzaminatorów i przewodniczących poszczególnych Komisyj pod przewodnictwem dyrektora należy stwierdzić, którzy kandydaci zostali uznani za nadających się do klasy I; kandydatów tych przyjmuje się do danego gimnazjum w liczbie, odpowiadającej liczbie wolnych miejsc. W przypadku, gdy liczba zakwalifikowanych kandydatów przewyższa liczbę wolnych miejsc, pierwszeństwo przy wyborze na-

leży oddać kandydatom, którzy zostali uznani za lepiej uzdolnionych, spośród tych zaś dzieciom rodziców niezamożnych.

Prawo pierwszeństwa przy przyjmowaniu do danego gimnazjum zawodowego bez względu na kolejność ustaloną w myśl postanowień tego paragrafu, przysługuje dzieciom kawalerów orderu „Virtuti Militari", poległych funkcjonariuszy policji państwowej, inwalidów wojennych oraz sierotom, zasługującym na specjalną pomoc, i dzieciom nauczycieli.

§ 20. Kandydaci uznani za uzdolnionych do podjęcia nauki w gimnazjum zawodowym, o ile nie zostali do danego gimnazjum przyjęci wskutek braku miejsca, otrzymują zaświadczenie według załączonego wzoru. Zaświadczenie takie uprawnia kandydata do ubiegania się o przyjęcie do klasy I innego gimnazjum zawodowego lub ogólnokształcącego bez ponownego składania egzaminów.

III. Przyjmowanie i egzaminy wstępne do klasy II, III i IV

§ 21. Do klasy II, III lub IV mogą być przyjmowani kandydaci, czyniący zadość wymaganiom §§ 1, 2 i 3. Przygotowanie do klasy II, III lub IV powinno być stwierdzone przez świadectwo dotychczasowej nauki, pobieranej w państwowym gimnazjum zawodowym lub prywatnym z uprawnieniami państwowych gimnazjów zawodowych tego samego typu, bądź też przez odpowiedni egzamin (§ 22, 23).

Świadectwo powinno stwierdzać, iż kandydat został promowany do odpowiedniej klasy w tym samym roku kalendarzowym i odchodzi bez przeszkód. O ile promowanie nastąpiło w poprzednim roku kalendarzowym, przyjęcie kandydata na podstawie świadectwa może nastąpić wyjątkowo, o ile dyrektor gimnazjum uzna przerwę w nauce kandydata za usprawiedliwioną. W przeciwnym razie kandydat zdaje egzamin.

§ 22. W razie wolnych miejsc w odnośnych klasach dopuszcza się do egzaminów wszystkich zgłoszonych kandydatów, którzy nie posiadają świadectwa, wymienionego w § 21, a wykażą się odbytą praktyką zawodową, przewidzianą w statucie danego gimnazjum i uznaną przez Radę Pedagogiczną za wystarczającą oraz uzyskają zezwolenie Kuratora Okręgu Szkolnego. Przyjmowanie uczniów odbywa się przez powołaną przez dyrektora szkoły Komisję Egzaminacyjną, złożoną z dyrektora lub wyznaczonego przez niego nauczyciela, jako przewodniczącego, i powołanych przez dyrektora nauczycieli poszczególnych przedmiotów, jako egzaminatorów. Egzaminatorzy przeprowadzają egzamin z każdego przedmiotu z osobna w obecności przewodniczącego.

§ 23. Egzamin składa się z części piśmiennej i ustnej. Egzamin piśmienny kandydatów do klasy II, III i IV odbywa się z języka polskiego i matematyki, a w gimnazjach z nauką języka obcego również z języka obcego.

Wypracowania egzaminacyjne odpowiadają rodzajem i zakresem wypracowaniom piśmiennym, wykonywanym w klasach, poprzedzających tę, do której kandydaci zdają.

Egzamin piśmienny z danego przedmiotu nie powinien trwać dłużej niż $1\frac{1}{2}$ godziny.

Egzamin ustny odbywa się ze wszystkich bez wyjątku przedmiotów obowiązkowych, nauczanych w klasach, poprzedzających tę, do której kandydaci zdają. Zakres wymagań przy egzaminie określa obowiązujący program. Egzamin polega na zbadaniu wiadomości oraz sprawności kandydatów, ich rozwoju ogólnego i przygotowania zawodowego, przy czym oprócz odpowiedzi należy uwzględnić wykonanie przewidzianych w programach nauczania odpowiednich prac i ćwiczeń w pracowniach oraz warsztatach lub gospodarstwach. Kandydaci, którzy w myśl obowiązujących przepisów byliby jako uczniowie zwolnieni z nauki ćwiczeń cielesnych i przysposobienia wojskowego, nie podlegają egzaminom z tych przedmiotów.

Egzamin ustny kandydata ze wszystkich przedmiotów nie powinien trwać dłużej jak 3 godziny. W zasadzie egzamin z jednego przedmiotu nie może trwać dłużej, jak 20 minut, egzaminowanie zaś bez przerwy ponad 30 minut. Egzamin z zajęć warsztatowych w gimnazjach przemysłowych oraz z zajęć praktycznych w gimnazjach rolniczych i ogrodniczych może trwać najdłużej 2 dni po 8 godzin.

§ 24. Kandydaci, którzy zdali egzamin, a z powodu braku miejsca nie zostali przyjęci, otrzymują zaświadczenie według załączonego wzoru. Zaświadczenie takie uprawnia kandydatów do ubiegania się o przyjęcie do innego gimnazjum tego samego typu bez ponownego składania egzaminu, przy czym dyrektor tego gimnazjum może zażądać akt egzaminacyjnych kandydata. Zaświadczenie takie nie jest równoważne z ukończeniem odpowiedniej klasy gimnazjum zawodowego. Kandy-

dat, który z któregokolwiek przedmiotu otrzymał ogólną ocenę egzaminacyjną niedostateczną, nie może być przyjęty do tej klasy, do której zdawał i nie otrzymuje żadnego zaświadczenia o wynikach egzaminu.

IV. Przepisy końcowe

§ 25. Uchwały, dotyczące wyników egzaminu i przyjęcia kandydatów do danego gimnazjum zawodowego, powinny być odnotowane na specjalnych arkuszach. Do arkuszy tych należy załączyć wypracowania egzaminacyjne kandydatów. Wypracowania te mogą być zniszczone po upływie 2 lat od terminu zdawania egzaminu.

Uchwały powzięte w myśl postanowień § 19 oraz uchwały, dotyczące przyjmowania kandydatów do klasy II, III i IV, powinny być zapisane do osobnej księgi protokółów egzaminów wstępnych.

Wszelkie uchwały w sprawach, zastrzeżonych w regulaminie do decyzji Komisji Egzaminacyjnej, zapadają zwyczajną większością głosów. W razie równości głosów decyduje przewodniczący. Decyzję Komisji podaje dyrektor do wiadomości kandydatom.

§ 26. Przeprowadzanie egzaminów wstępnych według odmiennych od ustalonych w niniejszym regulaminie zasad może być dokonane jedynie za zezwoleniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Państwowe gimnazjum ....
im. ....
w ....

Nr ....   Rok szkolny ..../..........

ZAŚWIADCZENIE

....
(nazwisko i imię)

urodzon... dnia .... 19......... r. w ....

powiatu ...., religii (wyznania) ....

został... na podstawie świadectwa ukończenia z pomyślnym wynikiem kl. ....

szkoły powszechnej...

....

i na podstawie egzaminu do klasy pierwszej państwowego gimnazjum uznan... za uzdolnion........ do podjęcia nauki w gimnazjum.

Nie został.... przyjęt.... z powodu braku miejsca.

...., dnia .... 19......... r.

Dyrektor — Przełożona

(pieczęć)

Państwowe Gimnazjum ....
im. ....
w ....

Nr .... Rok szkolny 19....... /..........

ZAŚWIADCZENIE

....
(nazwisko i imię)

urodzon..... dnia .... 19......... r. w ....

powiatu ...., religii (wyznania) ....

zdał.... egzamin do klasy .... państwowego gimnazjum ....

i otrzymał ... oceny następujące:

religia	....
język polski	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

Nie został... przyjęt.... z powodu braku miejsca.

...., dnia .... 19......... r.

Dyrektor — Przełożona

(pieczęć)

3.

REGULAMIN PRZYJMOWANIA UCZNIÓW DO PAŃSTWOWYCH LICEÓW ZAWODOWYCH

Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 23 lutego 1939 r. (Nr III PU-891/39)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z r. 1939, Nr 2, poz. 34)

§ 1. Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) ustanawiam regulamin przyjmowania uczniów do państwowych liceów zawodowych, ogłoszony jako załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1939 r. Równocześnie tracą moc obowiązującą przepisy, wydane w sprawach uregulowanych niniejszym zarządzeniem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Załącznik do zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 23 lutego 1939 r. (Nr III (PU-891/39).

REGULAMIN

przyjmowania uczniów do państwowych liceów zawodowych

I. Przepisy ogólne

§ 1. Do liceów zawodowych mogą być przyjęci kandydaci, którzy posiadają odpowiedni wiek, zdrowie i rozwój fizyczny oraz wykażą należyty rozwój umysłowy i przygotowanie naukowe.

§ 2. O przyjęcie do klasy I liceum mogą się ubiegać kandydaci, którzy w danym roku kalendarzowym ukończą, względnie nie przekroczą liczby lat, określonej statutem danego liceum zawodowego; do każdej następnej klasy kandydaci, którzy we wskazanym wyżej terminie osiągną, względnie nie przekroczą granicy wieku, przesuniętej o odpowiednią liczbę lat wzwyż.

W przypadkach uzasadnionych Kurator Okręgu Szkolnego może przedłużyć górną granicę wieku.

Dowodem, stwierdzającym wiek kandydata, jest odpowiedni dokument wydany przez urząd stanu cywilnego.

§ 3. Kandydaci mogą być w zasadzie przyjęci na podstawie świadectwa zdrowia, wystawionego przez lekarza szkoły, którą ostatnio skończyli. W razie wątpliwości, kandydaci mogą być na polecenie dyrektora poddani przez lekarza szkolnego liceum badaniu pod względem ich przydatności fizycznej i zdrowotnej do danego zawodu.

§ 4. Rozwój umysłowy, przygotowanie naukowe i przydatność do danego zawodu kandydatów stwierdza świadectwo szkolne i odpowiednio przeprowadzony egzamin.

Egzamin dla kandydatów do klasy I opiera się na materiale programowym państwowego gimnazjum ogólnokształcącego, dla kandydatów do klasy II i III — na materiale programowym jednej, względnie dwóch klas odpowiedniego wydziału państwowego liceum zawodowego danego typu.

§ 5. Zasadniczym terminem egzaminów i przyjęć do liceum są najbliższe dni po ukończeniu roku szkolnego. Terminy zgłoszeń i terminy egzaminów ustala Kuratorium Okręgu Szkolnego i podaje je do wiadomości Dyrekcjom liceów. W tym okresie dyrektorzy państwowych liceów zawodowych ogłaszają zapisy, przeprowadzają egzaminy i dokonywają przyjęć nowych uczniów.

Nadto zależnie od wolnych miejsc dyrektorzy państwowych liceów zawodowych mogą przeprowadzać egzaminy do klasy I i innych także w pierwszych dniach roku szkolnego.

Do klasy II i III przyjmuje się kandydatów tylko za uprzednim zezwoleniem Kuratora Okręgu Szkolnego.

§ 6. Dyrektorzy mogą w miarę wolnych miejsc przyjmować ponadto:

a) w ciągu pierwszego miesiąca najbliższego roku szkolnego bez egzaminu do klasy I, II i III kandydatów, którzy zdali egzamin do klasy I, II i III innego państwowego lub niepaństwowego z uprawnieniami liceów państwowych liceum zawodowego tego samego typu, a nie zostali przyjęci z powodu braku miejsca;

b) w ciągu roku szkolnego z wyjątkiem ostatniego okresu w klasach pierwszych, a drugiego półrocza w klasie ostatniej uczniów do klasy I, II i III, w razie przeniesienia rodziców, względnie opiekunów na stały pobyt do danej miejscowości lub w razie innych okoliczności, uznanych przez dyrektora danego liceum za dostatecznie uzasadnione; uczniowie tacy mogą być przyjęci na podstawie świadectwa odejścia, wydanego przez Dyrekcję państwowego lub niepaństwowego z uprawnieniami liceów państwowych liceum zawodowego tego samego typu, w innym zaś przypadku na podstawie egzaminu.

Jeżeli pomiędzy odejściem z jednego liceum a zgłoszeniem się do drugiego trwała dłuższa przerwa w normalnej nauce, dyrektor liceum orzeka, czy uczeń powinien zdawać egzamin z materiału naukowego, przerobionego w liceum, do którego ma zamiar uczęszczać. Egzamin ten odbywa się według zasad wymienionych w §§ 22—25.

§ 7. Rodzice lub opiekunowie, zgłaszający kandydata do liceum, składają w terminie, ogłoszonym przez Kuratorium Okręgu Szkolnego podanie do Dyrekcji liceum o przyjęcie i wymieniają w nim klasę oraz wydział, na jaki kandydat ma zamiar uczęszczać. Do podania dołączają: a) dokument urzędu stanu cywilnego, b) świadectwo zdrowia, c) odpowiednie świadectwo szkolne, względnie świadectwo odejścia, d) świadectwo moralności, jeżeli kandydat nie zgłasza się bezpośrednio z innej szkoły i dyrektor uzna to za potrzebne. W podaniu mogą również wskazać okoliczności, mające znaczenie przy stosowaniu postanowień, zawartych w § 6, względnie w §§ 17 i 18.

§ 8. Uczeń którejkolwiek klasy, jeżeli nie uzyskał promocji, nie może w ciągu najbliższego roku szkolnego ubiegać się o przyjęcie do klasy wyższej.

II. Przyjmowanie uczniów i egzaminy wstępne do klasy I

§ 9. Kandydaci do klasy I przyjmowani są na podstawie egzaminu wstępnego.

§ 10. Kandydaci, zgłaszający się do klasy I liceum, winni przedłożyć jako dowód przygotowania naukowego jedno z niżej wymienionych świadectw:

a) świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego;
b) świadectwo ukończenia czteroletniego gimnazjum zawodowego;
c) świadectwo ukończenia trzyletniego gimnazjum zawodowego;
d) inne świadectwo, uznane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne.

§ 11. Egzamin do klasy I danego liceum zawodowego składa się z części piśmiennej i ustnej. Przy tym należy rozumieć odnośnie niżej podanych przepisów, że litery umieszczone obok przedmiotu oznaczają: p — egzamin piśmienny, u — egzamin ustny.

I. Egzamin dla kandydatów, którzy przedłożą świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego, składa się z następujących przedmiotów:

1) Licea mechaniczne, elektryczne, telekomunikacyjne, budowlane, drogowe, miernicze, wodno-melioracyjne, fotograficzne, przemysłu drzewnego: z matematyki p. i u., z rysunku.

2) Licea chemiczne i ceramiczne: z matematyki p. i u., z fizyki u., z chemii u.

3) Licea przemysłu odzieżowego: z języka polskiego p. i u., z rysunku.

4) Licea handlowe, administracyjne, spółdzielcze, hotelarskie: z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego u.

5) Licea mleczarskie, rolnicze, gospodyń wiejskich, ogrodnicze, leśne, gospodarcze, dietetyczne: z języka polskiego p. i u. oraz do wyboru przez ucznia — z biologii u. lub z chemii u.

II. Egzamin dla kandydatów, którzy przedłożą świadectwo ukończenia czteroletniego gimnazjum kupieckiego, składa się z następujących przedmiotów:

1) Licea mechaniczne, elektryczne, telekomunikacyjne, budowlane, drogowe, miernicze, wodno-melioracyjne, fotograficzne, przemysłu drzewnego: z matematyki p. i u., z fizyki u., z rysunku.

2) Licea chemiczne i ceramiczne: z matematyki p. i u., z fizyki u., z chemii u.

3) Licea przemysłu odzieżowego: z języka polskiego p. i u., z rysunku.

4) Licea handlowe, administracyjne, spółdzielcze: z języka polskiego p. i u., z matematyki u.

5) Licea mleczarskie, rolnicze, gospodyń wiejskich, ogrodnicze, leśne, gospodarcze, dietetyczne: z języka polskiego p. i u. oraz do wyboru przez ucznia — z biologii u. lub z chemii u.

6) Licea hotelarskie: z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego u.

III. Egzamin dla kandydatów, którzy przedłożą świadectwo ukończenia innego czteroletniego gimnazjum zawodowego, składa się z następujących przedmiotów:

1) Licea mechaniczne, elektryczne, telekomunikacyjne, budowlane, drogowe, miernicze, wodnomelioracyjne, fotograficzne: z języka polskiego p. i u., z matematyki u., z fizyki u.

2) Licea chemiczne, ceramiczne, przemysłu drzewnego: z języka polskiego p. i u., z matematyki u., z fizyki u., z chemii u.

3) Licea przemysłu odzieżowego i hotelarskie: z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u.

4) Licea handlowe, administracyjne, spółdzielcze: z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., przy czym kandydatki, które przedłożą świadectwo ukończenia innego czteroletniego żeńskiego gimnazjum zawodowego, zdają nadto egzamin ustny z matematyki.

5) Licea mleczarskie, rolnicze, gospodyń wiejskich, ogrodnicze, leśne, gospodarcze, dietetyczne: z języka polskiego p. i u. oraz do wyboru przez ucznia — z biologii u. lub z chemii u.

IV. Egzamin dla kandydatów, którzy przedłożą świadectwo ukończenia trzyletniego gimnazjum kupieckiego lub spółdzielczego, składa się z następujących przedmiotów:

1) Licea zawodowe działu szkolnictwa przemysłowego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z fizyki u., z chemii u., z rysunku.

2) Licea zawodowe działu szkolnictwa handlowego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z fizyki u.

3) Licea zawodowe działu szkolnictwa rolniczego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z biologii u., z fizyki u.

4) Licea zawodowe działu szkolnictwa gospodarstwa domowego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z chemii u., z fizyki u.

V. Egzamin dla kandydatów, którzy przedłożą świadectwo ukończenia trzyletniego gimnazjum przemysłowego, składa się z następujących przedmiotów:

1) Licea zawodowe działu szkolnictwa przemysłowego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z historii u., z fizyki u., z chemii u.

2) Licea zawodowe działu szkolnictwa handlowego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z historii u., z geografii u.

3) Licea zawodowe działu szkolnictwa rolniczego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z historii u., z geografii u., z biologii u.

4) Licea zawodowe działu szkolnictwa gospodarstwa domowego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z historii u., z geografii u., z biologii u.

Kandydatki, które uzyskały świadectwo ukończenia trzyletniego żeńskiego gimnazjum przemysłowego, zdają w liceach zawodowych działu szkolnictwa handlowego, rolniczego i gospodarstwa domowego, oprócz egzaminów wymienionych, nadto egzamin ustny z chemii, lecz tylko w tym przypadku, jeżeli tego przedmiotu nie uczyły się w gimnazjum, zaś w liceach zawodowych działu szkolnictwa rolniczego i gospodarstwa domowego — także egzamin ustny z fizyki.

VI. Egzamin dla kandydatów, którzy przedłożą świadectwo ukończenia trzyletniego gimnazjum rolniczego i ogrodniczego, składa się z następujących przedmiotów:

1) Licea zawodowe działu szkolnictwa przemysłowego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z historii u., z fizyki u., z chemii u., z rysunku.

2) Licea zawodowe działu szkolnictwa handlowego: z religii u., z języka polskiego p. i u.,

z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z historii u., z geografii u.

3) Licea zawodowe działu szkolnictwa rolniczego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z historii u., z geografii u.

4) Licea zawodowe działu szkolnictwa gospodarstwa domowego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z historii u., z geografii u., z fizyki u.

VII. Egzamin dla kandydatów, którzy przedłożą inne świadectwo, uznane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne, składa się z następujących przedmiotów:

1) Licea zawodowe działu szkolnictwa przemysłowego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z historii u., z geografii u., z fizyki u., z chemii u., z rysunku.

2) Licea zawodowe działu szkolnictwa handlowego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z historii u., z geografii u., z fizyki u., z chemii u.

3) Licea zawodowe działu szkolnictwa rolniczego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z historii u., z geografii u., z biologii u., z fizyki u., z chemii u.

4) Licea zawodowe działu szkolnictwa gospodarstwa domowego: z religii u., z języka polskiego p. i u., z języka obcego nowożytnego p. i u., z matematyki p. i u., z historii u., z geografii u., z biologii u., z fizyki u., z chemii u.

§ 12. Egzamin przeprowadza wyznaczony przez dyrektora nauczyciel danego przedmiotu w obecności dyrektora lub powołanego przez niego zastępcy.

§ 13. Doboru tematów dokonywa dyrektor w porozumieniu z egzaminatorem.

Wypracowania egzaminacyjne ocenia właściwy egzaminator i dyrektor lub powołany przez niego zastępca. Dyrektor lub zastępca ma prawo wystawić inną ocenę, niż egzaminator; zmianę tę powinien umotywować piśmiennie.

§ 14. Do egzaminu ustnego przygotowuje dyrektor protokóły egzaminu według załączonego wzoru oraz wypracowania egzaminacyjne, świadectwo ukończenia gimnazjum, względnie inne świadectwa kandydata.

§ 15. Na wypracowanie piśmienne z każdego przedmiotu przeznacza się po 2 godziny.

Egzamin ustny z jednego przedmiotu nie powinien zasadniczo trwać dłużej, niż 30 minut.

§ 16. Po przeprowadzeniu egzaminów wszystkich kandydatów egzaminatorzy pod przewodnictwem dyrektora decydują o wyniku egzaminu i przyjęciu do liceum każdego kandydata z osobna. Nie może być przyjęty do liceum kandydat, który z jednego z przedmiotów otrzymał ogólną ocenę niedostateczną.

Uchwały zapadają zwyczajną większością głosów, w razie równości głosów decyduje dyrektor.

Decyzję podaje dyrektor do wiadomości kandydatom.

§ 17. Jeżeli liczba kandydatów, którzy złożyli egzamin, przewyższa liczbę wolnych miejsc, wówczas należy przyjąć przede wszystkim tych, którzy zostali uznani za bardziej uzdolnionych, spośród tych zaś dzieci rodziców niezamożnych.

§ 18. Prawo pierwszeństwa w przyjęciu do danego liceum bez względu na kolejność, ustaloną w myśl § 17, przysługuje dzieciom kawalerów orderu „Virtuti Militari", poległych funkcjonariuszy policji państwowej, inwalidów wojennych, sierotom, zasługującym na specjalną pomoc, oraz dzieciom nauczycieli.

§ 19. Jeżeli kandydat, który zdał egzamin do liceum, nie został do niego przyjęty wskutek braku miejsca, wówczas otrzymuje odpowiednie zaświadczenie według załączonego wzoru. Zaświadczenie takie uprawnia kandydata do ubiegania się o przyjęcie do klasy I każdego innego liceum zawodowego, w którym obowiązuje egzamin wstępny z tych samych przedmiotów, bez ponownego składania egzaminu (§ 6 a).

§ 20. Kandydat, który nie zdał egzaminu wstępnego do liceum, może egzamin ten powtórzyć według niniejszego regulaminu w terminach, przewidzianych w § 5, o ile spełnia warunki, zawarte w §§ 1—3 i w § 10.

III. Przyjmowanie uczniów i egzaminy wstępne do klas II i III

§ 21. Do klasy II i III mogą być przyjmowani kandydaci czyniący zadość wymaganiom §§ 1, 2 i 3, z przesunięciem granicy wieku odpowiednio wzwyż.

Kandydaci do klasy II, względnie III winni przedstawić świadectwo odbytej praktyki zawodowej, przewidzianej w statucie danego państwowego liceum zawodowego, a uznanej przez Radę Pedagogiczną za wystarczającą.

Kandydaci, zgłaszający się do klasy II, względnie III liceum, winni przedłożyć jako dowód przygotowania naukowego jedno ze świadectw, wymienionych w § 10, a nadto przedłożyć albo świadectwo ukończenia klasy I, względnie II państwowego lub niepaństwowego z uprawnieniami liceów państwowych liceum zawodowego tego samego typu, albo zdać odpowiedni egzamin (§§ 22 do 25). Świadectwo to powinno stwierdzać, iż kandydat został promowany do odpowiedniej klasy w tym samym roku kalendarzowym i odchodzi bez przeszkód.

O ile promowanie nastąpiło w poprzednim roku kalendarzowym, przyjęcie kandydata na podstawie świadectwa może nastąpić w tym przypadku, gdy dyrektor liceum uzna przerwę w nauce kandydata za usprawiedliwioną. W przeciwnym razie kandydat zdaje egzamin.

§ 22. Egzamin składa się z części piśmiennej i ustnej.

Egzamin piśmienny kandydatów do klasy II i III odbywa się z przedmiotów obowiązkowych, nauczanych w klasach poprzednich. Liczbę przedmiotów egzaminu piśmiennego ustala Rada Pedagogiczna danego liceum zawodowego.

Egzamin ustny odbywa się ze wszystkich przedmiotów, obowiązujących w klasach poprzednich — z wyjątkiem ćwiczeń cielesnych.

Zakres wymagań przy egzaminie piśmiennym i ustnym określa obowiązujący program.

Kandydaci winni również wykazać umiejętność wykonania odpowiednich prac i ćwiczeń w pracowniach oraz warsztatach lub gospodarstwach szkolnych w zakresie programu danego państwowego liceum zawodowego. Na podstawie przedstawionego świadectwa odbytej praktyki zawodowej Rada Pedagogiczna może zwolnić kandydata częściowo lub całkowicie od wykonania tych prac i ćwiczeń.

W razie zgłoszenia się do egzaminu uczniów liceów zawodowych innego typu, liceów ogólnokształcących lub szkół innego typu Rada Pedagogiczna może każdego z nich zwolnić od egzaminu z poszczególnych przedmiotów, biorąc za podstawę program tej szkoły, z której uczeń przybywa, oraz ocenę z danego przedmiotu na świadectwie szkolnym ucznia.

§ 23. Egzamin przeprowadza Komisja Egzaminacyjna, złożona z dyrektora lub jego zastępcy i nauczycieli poszczególnych przedmiotów, jako egzaminatorów.

Egzaminatorzy przeprowadzają egzamin z każdego przedmiotu w obecności dyrektora lub jego zastępcy.

Czas trwania egzaminu piśmiennego i ustnego jest w zasadzie ten sam, co przy egzaminie wstępnym do klasy I. Egzamin z zajęć warsztatowych i praktycznych może trwać najdłużej 2 dni po 8 godzin.

§ 24. Wszelkie uchwały Komisji Egzaminacyjnej zapadają zwyczajną większością głosów, w razie równości głosów decyduje dyrektor.

Decyzję Komisji podaje dyrektor do wiadomości kandydatom.

§ 25. Kandydat, który zdał egzamin, a z powodu braku miejsca nie został przyjęty, otrzymuje zaświadczenie według załączonego wzoru. Zaświadczenie takie uprawnia kandydata do ubiegania się o przyjęcie do odpowiedniej klasy innego liceum zawodowego tego samego typu bez ponownego składania egzaminu.

Zaświadczenie takie nie jest równoznaczne z ukończeniem odpowiednio niższych klas liceum zawodowego.

Kandydat, który otrzymał ostateczną ocenę egzaminacyjną niedostateczną z któregokolwiek przedmiotu, nie może być przyjęty do danej klasy i nie otrzymuje żadnego zaświadczenia o wynikach egzaminu.

IV. Przepisy końcowe

§ 26. Uchwały, dotyczące wyniku egzaminu i przyjęcia kandydatów do danego liceum, powinny być odnotowane w protokółach; do protokółów tych należy dołączyć wypracowania egzaminacyjne kandydatów.

Wypracowania te mogą być zniszczone po upływie 2 lat od terminu zdawania egzaminu.

§ 27. Przeprowadzenie egzaminów do liceów zawodowych według zasad odmiennych od ustalonych w niniejszym regulaminie może być dokonane jedynie za zezwoleniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

PROTOKÓŁ EGZAMINU WSTĘPNEGO

....
(nazwa szkoły)

....

w ....

Nr. .... Rok szkolny 19...../.....

....
nazwisko i imię

urodzon..... dnia .... 19..... r. w ....

powiatu ...., religii (wyznania) ....

Miejsce stałego zamieszkania ....

Złożył..... świadectwa szkolne ....

Złożył..... inne świadectwa ....

Uczył..... się języka obcego nowożytnego obowiązkowego ....

Uczył..... się języka obcego nowożytnego nadobowiązkowego ....

Ubiega się o przyjęcie do klasy .... liceum ....

L. p.	Przedmiot egzaminu	Temat, względnie treść pytań
1	Język polski	
2	itd.	

Zestawienie ocen

Przedmioty egzaminu	Język polski	Matematyka	itd.			
Egzamin piśmienny						
Egzamin ustny						
Ocena ostateczna						

Uchwała

.....zdał..... egzamin..... wstępn..... do klasy .... z wynikiem ....

Przyjęt.....

Nie przyjęt..... z powodu ....

..............................., dnia .... 19..... r.

Egzaminatorzy: Dyrektor — Przełożona

ZAŚWIADCZENIE

Nr..................

Rok szkolny 19..../.....

....
(nazwisko i imię)

urodzon.... dnia.................................. 19.... r. w ....

powiatu ...., religii (wyznania) ....

dopuszczon..... na podstawie świadectwa ukończenia ....

....

....

do egzaminu wstępnego w klasie pierwszej ....

....
(nazwa szkoły)

....

egzamin ten zdał..... z wynikiem ....

Nie został..... przyjęt..... z powodu braku miejsca.

...., dnia .... 19.... r.

pieczęć

Dyrektor — Przełożona

ZAŚWIADCZENIE

Nr. ....

Rok szkolny 19........../..........

....
(nazwisko i imię)

urodzon.... dnia.................................... 19.......... r. w ....

powiatu ...., religji (wyznania) ....

zdał......... egzamin do klasy ....

....
(nazwa szkoły)

....

i otrzymał.... oceny następujące:

religia ....
język polski ....
itd. ....

Nie został.... przyjęt.... z powodu braku miejsca.

...., dnia ....19..... r.

Dyrektor — Przełożona

pieczęć

Skala ocen: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

4.

REGULAMIN EGZAMINU DOJRZAŁOŚCI W LICEACH ZAWODOWYCH

Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 27 lutego 1939 r. (Nr III PU-890/39)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z r. 1939, Nr 2, poz. 36)

§ 1. Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) ustanawiam regulamin egzaminu dojrzałości w liceach zawodowych, ogłoszony jako załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą moc wszelkie przepisy w sprawach objętych niniejszym zarządzeniem.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Załącznik do zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 27 lutego 1939 r. (Nr III PU-890/39).

REGULAMIN

egzaminu dojrzałości w liceach zawodowych

§ 1. Egzamin według niniejszego regulaminu zdają uczniowie (uczennice) klas ostatnich liceów zawodowych państwowych oraz prywatnych, posiadających uprawnienia liceów państwowych.

§ 2. Egzamin ma wykazać, czy uczeń osiągnął takie przygotowanie zawodowe, poziom wykształcenia i dojrzałości umysłowej, jaki odpowiada wymaganiom programowym danego liceum zawodowego oraz czy jest przygotowany do pracy w zakresie swej specjalności, a także do podjęcia studiów w szkołach akademickich.

§ 3. Egzaminy odbywają się w czerwcu, a dla uczniów szkół o ustroju semestralnym — nadto w lutym.

Terminy i miejsca egzaminów ustalają Kuratoria Okręgów Szkolnych.

§ 4. Do przeprowadzenia egzaminu Kurator Okręgu Szkolnego powołuje Państwowe Komisje Egzaminacyjne.

W skład Państwowej Komisji Egzaminacyjnej wchodzą członkowie:

a) przewodniczący (a) Komisji i jego zastępca (zastępcy), powołani przez Kuratora Okręgu Szkolnego;

b) dyrektor, względnie przełożona zakładu lub liceum, którego uczniowie (uczennice) zdają egzamin;

c) powołani przez Kuratora egzaminatorzy z tych przedmiotów, które wchodzą w skład egzaminu, a w miarę potrzeby również jeden z nauczycieli przedmiotów pomocniczych, ściśle związanych z zawodem.

Nadto w skład Komisji mogą wchodzić przedstawiciele życia gospodarczego, zaproszeni przez Kuratora Okręgu Szkolnego na wniosek dyrektora, względnie przełożonej zakładu lub liceum.

Kurator może powołać dyrektora, względnie przełożoną danego zakładu lub liceum na Przewodniczącego Komisji lub powierzyć im przewodnictwo na egzaminach piśmiennych w zastępstwie Przewodniczącego, może również powołać nauczycieli danej szkoły na egzaminatorów.

§ 5. Członkowie Komisji obowiązani są do brania udziału we wszystkich jej posiedzeniach, w wyjątkowych przypadkach powinni uzyskać zwolnienie od Przewodniczącego.

W sprawach każdego ucznia głosują wszyscy członkowie, wymienieni w § 4.

Na posiedzeniach Komisji wszelkie uchwały zapadają zwyczajną większością głosów obecnych członków. W razie równości głosów decyduje Przewodniczący.

Członkowie Komisji obowiązani są do zachowania w tajemnicy ocen oraz treści obrad Komisji. Do ogłoszenia wyników egzaminu upoważniony jest tylko Przewodniczący Komisji.

§ 6. Do dnia 30 kwietnia dyrekcje zakładów lub liceów przesyłają do Kuratorium Okręgu Szkolnego następujące dane, potrzebne do utworzenia Komisji Egzaminacyjnej dla uczniów ich szkół:

1) listę uczniów klasy ostatniej liceum z zaznaczeniem, jakiego wyboru przedmiotów dokonali w myśl § 10;

2) listę proponowanych członków Komisji Egzaminacyjnej;

3) tematy wypracowań piśmiennych oddzielnie dla każdego liceum, względnie wydziału, ustalone przez dyrektora lub kierownika danej szkoły w porozumieniu z nauczycielem odnośnego przedmiotu;

4) terminarz egzaminów.

Z poszczególnych przedmiotów przesyła się po 3 tematy z tym, że w pewnych przypadkach dla niektórych liceów, względnie wydziałów mogą być także ustalone tematy osobne dla poszczególnych grup uczniów.

Tematy proponowane przez szkołę powinny być zachowane w tajemnicy.

§ 7. Kuratorium Okręgu Szkolnego zatwierdza dla każdego liceum, względnie wydziału każdej szkoły spośród nadesłanych po 2 tematy z każdego przedmiotu, nadto zatwierdza tematy osobne, o których mowa w § 6. Kuratorium może przy tym zmienić nadesłane przez szkołę tematy, jak również może dać wspólne tematy egzaminacyjne dla niektórych lub wszystkich liceów, względnie wydziałów tego samego typu, mających egzaminy piśmienne w jednym terminie.

W razie zmiany tematów Kuratorium wyznacza je z ogólnie obowiązującego materiału programowego.

§ 8. Dopuszczeni do egzaminu uczniowie klasy ostatniej liceum w wyznaczonym przez dyrekcję czasie, a przed rozpoczęciem egzaminu, przedstawiają dowody wpłacenia należności za egzamin.

§ 9. Na tydzień przed rozpoczęciem egzaminu Rada Pedagogiczna, złożona z nauczycieli klasy ostatniej liceum, dopuszcza uczniów do egzaminu na podstawie ich rocznych stopni. Uczeń jest dopuszczony do egzaminu dojrzałości, jeżeli posiada oceny roczne co najmniej dostateczne ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych oraz odbył przepisaną praktykę. Najpóźniej następnego dnia dyrektor, względnie przełożona zakładu lub liceum zawiadamia uczniów o dopuszczeniu ich do egzaminu.

Uczeń, który nie został dopuszczony do egzaminu i występuje ze szkoły, otrzymuje zaświadczenie, że był uczniem klasy ostatniej liceum i że nie został dopuszczony do egzaminu. Może on zdawać egzamin dojrzałości liceum w charakterze eksterna nie wcześniej, niż po upływie roku.

§ 10. Egzamin składa się z części piśmiennej i ustnej, a w liceach chemicznych nadto z części praktycznej.

I. Wszystkie licea zawodowe przeprowadzają egzamin piśmienny z języka polskiego według następujących zasad:

a) w liceach, które mają w ostatniej klasie język polski, tematy mogą być zaczerpnięte z materiału nauczania języka polskiego lub też innych przedmiotów;

b) w liceach, które nie mają w ostatniej klasie języka polskiego, tematy powinny być zaczerpnięte z zagadnień ogólno-zawodowych lub społeczno-gospodarczych.

Ponadto obowiązuje:

1) w liceach handlowych, administracyjnych i spółdzielczych — egzamin piśmienny z księgowości;

2) w liceach chemicznych egzamin praktyczny, obejmujący zbadanie analizy technicznej z technologii chemicznej organicznej, nieorganicznej lub specjalnej.

II. Podstawą egzaminu ustnego w liceach zawodowych męskich działu szkolnictwa przemysłowego, z wyjątkiem liceów chemicznych i fotograficznych, powinny być w zasadzie ćwiczenia konstrukcyjne z obliczeniami, prace graficzne i inne oraz sprawozdania z pracowni, wykonane przez ucznia w czasie nauki w ostatniej klasie. Komisja Egzaminacyjna może jednak egzaminować ucznia z danego przedmiotu nie tylko w zakresie tych ćwiczeń, prac i sprawozdań, lecz również z całego materiału nauczania, objętego przedmiotem egzaminu.

W skład egzaminu ustnego w poszczególnych liceach zawodowych wchodzą następujące przedmioty:

1) w liceach ogólno-mechanicznych: technologia, kotły parowe, dźwignice i urządzenia transportowe oraz do wyboru przez ucznia — silniki parowe wraz z gospodarką cieplną lub silniki spalinowe wraz z gospodarką cieplną;

2) w liceach mechanicznych kolejowych: technologia, parowozy, wagony kolejowe oraz do wy-

boru przez ucznia — silniki spalinowe lub dźwignice;

3) w liceach mechanicznych na wydziale lotniczym: technologia, płatowce, silniki lotnicze;

4) w liceach mechanicznych na wydziale samochodowym: technologia, silniki samochodowe, podwozia i nadwozia samochodowe;

5) w liceach mechanicznych na wydziale okrętowym: technologia, konstrukcje stalowe, budowa okrętów oraz do wyboru przez ucznia — mechanika budowlana okrętowa lub teoria okrętu;

6) w liceach elektrycznych: urządzenia elektryczne, maszyny elektryczne i transformatory, pracownia elektrotechniczna;

7) w liceach telekomunikacyjnych: urządzenia telegraficzne, aparaty i centrale telefoniczne, urządzenia radioelektryczne oraz do wyboru przez ucznia — pracownia teletechniczna lub pracownia radiotechniczna;

8) w liceach budowlanych: budownictwo, żelazobeton, kosztorysowanie i organizacja robót oraz do wyboru przez ucznia — instalacje lub ustawodawstwo budowlane;

9) w liceach drogowych: drogi szosowe, gruntowe i miejskie, koleje, mosty oraz do wyboru przez ucznia — budownictwo lub żelazobeton;

10) w liceach mierniczych: miernictwo i topografia, regulacje rolne i projektowanie, regulacje i projektowanie osiedli;

11) w liceach wodno-melioracyjnych: budownictwo wodne, melioracje rolne, wodociągi, kanalizacje i użytkowanie ścieków oraz do wyboru przez ucznia — żelazobeton lub kosztorysowanie i organizacja robót;

12) w liceach fotograficznych: chemia, fizyka, wiadomości o fotografii;

13) w liceach chemicznych: analiza techniczna, encyklopedia technologii chemicznej nieorganicznej i organicznej, technologia chemiczna specjalna;

14) w liceach ceramicznych: technologia ceramiczna, piece i suszarnie ceramiczne, maszyny ceramiczne;

15) w liceach mleczarskich: organizacja i prowadzenie zakładów mleczarskich, mleczarstwo i maślarstwo, serowarstwo oraz do wyboru przez ucznia — rachunkowość mleczarska lub hodowla zwierząt i weterynaria;

16) w liceach przemysłu drzewnego: technologia drewna, maszynoznawstwo, zakłady przemysłu drzewnego z urządzeniami;

17) w liceach przemysłu odzieżowego: historia ubiorów i wiadomości z dziejów sztuki, materiałoznawstwo, organizacja i rachunkowość przedsiębiorstw krawieckich;

18) w liceach handlowych: organizacja i technika handlu, towaroznawstwo, język obcy nowożytny I z korespondencją;

19) w liceach administracyjnych: prawoznawstwo i administracja państwowa, organizacja przedsiębiorstw i obrotu gospodarczego, język obcy nowożytny I z korespondencją;

20) w liceach spółdzielczych: organizacja i gospodarka spółdzielni, towaroznawstwo, język obcy nowożytny I z korespondencją;

21) w liceach rolniczych: ekonomika gospodarstw wiejskich, uprawa roślin, hodowla zwierząt oraz do wyboru przez ucznia — warzywnictwo i sadownictwo lub przemysł rolny;

22) w liceach gospodyń wiejskich: organizacja i prowadzenie gospodarstwa domowego, żywienie człowieka, hodowla zwierząt oraz do wyboru przez ucznia — ogrodnictwo lub przetwórstwo;

23) w liceach ogrodniczych: a) wydział ogrodnictwa użytkowego: ekonomika gospodarstw ogrodniczych, sadownictwo, warzywnictwo oraz do wyboru przez ucznia — kwiaciarstwo lub szkółkarstwo; b) wydział ogrodnictwa ozdobnego: kształtowanie ogrodów ozdobnych, technika zakładania ogrodów ozdobnych, kwiaciarstwo oraz do wyboru przez ucznia — drzewoznawstwo lub szkółkarstwo;

24) w liceach leśnych: hodowla lasu, ochrona lasu, użytkowanie lasu oraz do wyboru przez ucznia — urządzanie lasu lub administracja lasu;

25) w liceach gospodarczych: organizacja gospodarstw rodzinnych i zbiorowych, zasady żywienia, towaroznawstwo oraz do wyboru przez ucznia — psychologia lub higiena;

26) w liceach hotelarskich: organizacja i administracja hoteli oraz pensjonatów, towaroznawstwo, język obcy nowożytny I z korespondencją oraz do wyboru przez ucznia — geografia gospodarcza i turystyczna lub zasady żywienia;

27) w liceach dietetycznych: zasady żywienia zdrowych i chorych, towaroznawstwo z chemią, organizacja gospodarki żywnościowej.

Prócz tego należy ucznia poddać egzaminowi ustnemu z tego przedmiotu, z którego na egzaminie piśmiennym otrzymał ocenę niedostateczną.

§ 11. Przed rozpoczęciem egzaminów piśmiennych Kuratorium przesyła ustalone tematy w zapieczętowanych i osobnych dla każdej szkoły i dla każdego przedmiotu kopertach Przewodniczącemu Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, względnie w przypadku, o którym mowa w ustępie ostatnim § 4 dyrektorowi zakładu lub liceum.

§ 12. W dzień egzaminu piśmiennego, bezpośrednio przed jego rozpoczęciem, dyrektor szkoły otwiera kopertę, zawierającą tematy z przedmiotu, wyznaczonego na dany dzień, w obecności Przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej oraz dyżurującego na egzaminie członka Komisji Egzaminacyjnej i ogłasza nadesłane tematy uczniom.

Każdy z uczniów wybiera jeden z dwóch podyktowanych tematów lub pisze wypracowanie na wskazany temat.

Uczniowie opracowują zadane im tematy pod kontrolą Przewodniczącego Komisji lub jego zastępcy i jednego lub więcej wyznaczonych przez niego członków Komisji.

Na wypracowanie z poszczególnych przedmiotów przeznacza się po cztery godziny, bez wliczania czasu, zużytego na podyktowanie uczniom tematów. W jednym dniu nie może się odbyć więcej, niż jeden egzamin piśmienny. Zdającym wolno przynosić ze sobą na egzamin jedynie te pomoce naukowe, które ustali Przewodniczący Komisji po zasięgnięciu opinii dyrektora, względnie przełożonej zakładu lub liceum i egzaminatorów. Papier z pieczęcią szkoły otrzymują zdający od Komisji na samym egzaminie. Przed opuszczeniem sali powinni zwrócić wszystkie otrzymane arkusze.

Jeżeli uczeń podczas egzaminu korzysta z cudzej pomocy lub posługuje się niedozwolonymi środkami pomocniczymi, lub innym w tym pomaga, Przewodniczący Komisji ma prawo go skreślić z listy zdających. Przewodniczący może go ewentualnie dopuścić do powtórnego egzaminu piśmiennego, przy czym nowy temat egzaminu wyznacza Przewodniczący Komisji w porozumieniu z egzaminatorami.

§ 13. Wypracowania egzaminacyjne ocenia właściwy egzaminator. Zaznacza on zalety i braki wypracowania, a umotywowaną ocenę wyraża jednym ze stopni: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny. Błędy i ich rodzaj należy zaznaczyć na wypracowaniu. Ocenę ostateczną wypracowania egzaminacyjnego ustala Przewodniczący. Może on wystawić inną ocenę, niż egzaminator; zmianę tę powinien umotywować piśmiennie przy ustalonej ocenie.

§ 14. Przed egzaminem ustnym Komisja Egzaminacyjna omawia i zestawia wyniki egzaminów piśmiennych poszczególnych uczniów.

W przypadku, gdy egzamin piśmienny obejmuje kilka przedmiotów, a uczeń otrzymał więcej, niż z jednego przedmiotu oceny niedostateczne, nie może być dopuszczony do egzaminu ustnego.

W przypadku zaś, gdy egzamin piśmienny obejmuje tylko jeden przedmiot, a uczeń otrzymał ocenę niedostateczną, Komisja Egzaminacyjna decyduje o dopuszczeniu go do egzaminu ustnego.

§ 15. Na egzamin ustny należy przygotować wykazy ocen rocznych, otrzymanych przez kandydatów w klasach poprzednich liceum, protokóły egzaminów sporządzone według załączonego wzoru z wpisanymi ocenami z egzaminu piśmiennego, wypracowania egzaminacyjne kandydatów, ich prace piśmienne, wykonane w ostatnim roku nauki szkolnej, oraz pomoce, potrzebne przy zdawaniu egzaminu.

§ 16. Ustny egzamin odbywa się w zasadzie wobec wszystkich członków Komisji.

Z danego przedmiotu egzaminuje powołany do tego członek Komisji. W razie potrzeby Przewodniczący wyznacza jego zastępcę spośród członków Komisji lub z poza niej. Inni członkowie Komisji mogą brać udział w egzaminowaniu za zgodą Przewodniczącego.

Przewodniczący ma prawo brać czynny udział w egzaminowaniu z każdego przedmiotu.

Egzamin ustny jednego ucznia ze wszystkich przedmiotów powinien odbyć się w ciągu jednego dnia.

Czas trwania egzaminu ustnego jednego ucznia ze wszystkich przedmiotów nie powinien przekraczać dwóch godzin, bez wliczenia czasu, który Komisja może dać uczniowi na przygotowanie odpowiedzi. Ocenę odpowiedzi ustnej z każdego przedmiotu ustala Komisja Egzaminacyjna po wy-

słuchaniu opinii egzaminatora z danego przedmiotu i wyraża ją jednym z czterech stopni, wymienionych w § 13.

§ 17. Oceny ostateczne ustala Komisja Egzaminacyjna na podstawie:

1. wyniku egzaminu piśmiennego,
2. wyniku egzaminu ustnego,
3. postępów w ciągu pobytu ucznia w liceum,
4. ogólnej opinii członków Komisji o jego poziomie wykształcenia i dojrzałości umysłowej oraz przygotowaniu do pracy zawodowej w zakresie swej specjalności.

Oceny te wyraża Komisja zapomocą czterech stopni, wymienionych w § 13.

Uczeń zdał egzamin dojrzałości, jeżeli ze wszystkich przedmiotów otrzymał oceny co najmniej dostateczne.

Uchwale Komisji o wyniku egzaminu może sprzeciwić się Przewodniczący Komisji. Wówczas sprawa podlega decyzji Kuratorium.

Po zakończeniu narady i podpisaniu protokółu egzaminów przez członków Komisji Przewodniczący ogłasza uczniom ostateczny wynik egzaminu.

§ 18. Kto zdał egzamin dojrzałości, otrzymuje świadectwo dojrzałości danego liceum zawodowego. Na świadectwie dojrzałości umieszcza się dla przedmiotów, objętych egzaminem — oceny ustalone przez Komisję Egzaminacyjną, dla przedmiotów zaś nieobjętych egzaminem — stopnie roczne. Na świadectwie dojrzałości należy umieścić orzeczenie, że absolwentowi przysługuje prawo używania tytułu, ustalonego w statucie danego liceum zawodowego. Świadectwo dojrzałości podpisują wszyscy członkowie Komisji. Świadectwo takie zaopatruje dyrekcja lub kierownictwo liceum państwowego swoją pieczęcią, świadectwo zaś uzyskane przed Komisją w liceum prywatnym — zaopatruje .Kuratorium swoją pieczęcią.

§ 19. Odstąpienie od egzaminu w jakiejkolwiek jego części lub niestawienie się na egzamin powoduje skreślenie ucznia z listy zdających, o ile nie poda on ważnych okoliczności, które Przewodniczący uzna za usprawiedliwione. W ostatnim przypadku Komisja Egzaminacyjna, a po jej rozwiązaniu Kuratorium Okręgu Szkolnego na wniosek dyrektora, względnie przełożonej zakładu lub liceum rozstrzyga o możliwości ponownego zdawaniu egzaminu w tym samym okresie egzaminów.

§ 20. Uczeń, który nie zdał egzaminu i szkołę opuścił, może zdawać egzamin tego samego rodzaju z tych samych przedmiotów w zasadzie w tej samej szkole najwcześniej w następnym normalnym okresie egzaminów, nie później jednak, niż przed upływem trzech lat.

Egzamin dojrzałości w liceum zawodowym można zdawać w charakterze ucznia najwyżej trzy razy.

Uczeń, który nie zdał egzaminu i szkołę opuszcza, otrzymuje zaświadczenie, że do egzaminu dojrzałości w danym liceum zawodowym został dopuszczony i że tego egzaminu nie zdał.

§ 21. Z czynności Komisji, a także z jej posiedzeń oraz z egzaminów piśmiennych i ustnych spisuje się protokóły, które podpisują członkowie Komisji.

Do protokółów tych dołącza się odpis protokółu posiedzenia Rady Pedagogicznej w sprawie dopuszczenia uczniów klasy ostatniej do egzaminu dojrzałości w danym liceum zawodowym.

Wszystkie powyższe dokumenty oraz odpisy świadectw dojrzałości przechowuje szkoła w swoim archiwum. Wypracowania piśmienne mogą być zniszczone po upływie dwóch lat od terminu zdawania egzaminu.

W razie zamknięcia szkoły należy dokumenty te przekazać Kuratorium.

§ 22. Członkowie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej pobierają za pracę w Komisji wynagrodzenie w wysokości, oznaczonej przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 23. Komisja Egzaminacyjna rozwiązuje się po ukończeniu prac, określonych w niniejszym regulaminie.

§ 24. W przypadku, gdy nad daną szkołą bezpośredni nadzór sprawuje Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przez Kuratorium Okręgu Szkolnego w niniejszym regulaminie należy rozumieć Ministerstwo.

§ 25. Przeprowadzenie egzaminu dojrzałości w danym liceum zawodowym według zasad odmiennych od ustalonych w niniejszym regulaminie może być dokonane jedynie za zezwoleniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

PROTOKÓŁ EGZAMINU DOJRZAŁOŚCI

(Przykład dla liceum handlowego)

....

(nazwa szkoły)

w ....

Nr .... Rok szkolny 19........./..........

....

(nazwisko i imię)

urodzon.... dnia .... 19........ r. w ....

powiatu..., religii (wyznania) ....

Miejsce stałego zamieszkania ....

Zdaje egzamin według programu liceum, względnie wydziału ....

Zdaje egzamin po raz ....

Do egzaminu ustnego wybiera przedmiot nauczania ....

Protokół egzaminów ustnych

L. p.	Przedmiot egzaminu	Treść pytań
1.	Organizacja i technika handlu	
2.	Towaroznawstwo	
3.	itd.	
4.		

Zestawienie ocen

Przedmioty egzaminu	Język polski	Księgowość	Organizacja i technika handlu	Towaroznawstwo	Język obcy now. I.		
Oceny roczne z kl. I liceum							
Oceny roczne z kl. II liceum							
Oceny roczne z kl. III liceum	—	—	—	—	—		
Egzamin piśmienny							
Egzamin ustny							
Ocena ostateczna							

Uchwała Państwowej Komisji Egzaminacyjnej:

.... zdał......... egzamin .... dojrzałości w liceum ....

...., dnia .... 19..........r.

Członkowie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej:

Przewodniczący Państwowej Komisji Egzaminacyjnej:

5.

ORGANIZACJA PAŃSTWOWYCH KURSÓW WAKACYJNYCH DLA NAUCZYCIELI SZKÓŁ POWSZECHNYCH W ROKU 1939

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
we Lwowie
dnia 22 kwietnia 1939 r.
Nr I-7981/39.

W czasie feryj letnich 1939 roku organizuję na terenie Okręgu Szkolnego Lwowskiego następujące kursy wakacyjne:

L. p.	Inspektorat szkolny	Siedziba kursu	Termin	Temat	Szczegóły organizacyjne
1	Krosno	Krosno	26/VI do 8/VII	Kurs zajęć praktycznych ze szczególnym uwzględnieniem wyrobu pomocy naukowych	Uczestnicy znajdą pomieszczenie w internacie. Wyżywienie wspólne na miejscu. Należy przywieźć ze sobą, poduszkę, koc i bieliznę pościelową
2	Sambor	St. Sambor	26/VI do 8/VII	Kurs rysunkowy	detto
3	Sambor	Rudki	26/VI do 8/VII	Kurs ogrodniczo-sadowniczy	detto
4	Nadwórna	Nadwórna	26/VI do 8/VII	Kurs dla nauczycielek gospodarstwa domowego	detto
5	Lwów-miasto	Lwów	26/VI do 8/VII	Realizacja programów nauczania w klasach I—IV	detto
6	Jarosław	Jarosław	16/VIII do 29/VIII	Kurs języka polskiego. Ćwiczenia w mówieniu, słownikowe i stylistyczne. Opracowywanie czytanek jako środek realizacji celów formalnych i wychowawczych. Organizacja lektury domowej. Wybrane zagadnienia z nauki o języku wraz z wskazaniami metodycznymi ich realizacji	detto
7	Tarnopol	Tarnopol	26/VI do 8/VII	Kurs języka polskiego. Przegląd literatury współczesnej w nawiązaniu do programów szkoły powszechnej. Prądy i ich wybitniejsi przedstawiciele. Przegląd literatury dla młodzieży. Wybrane zagadnienia z nauki o języku wraz z wskazaniami metodycznymi ich realizacji	detto
8	Nisko	Nisko	26/VI do 8/VII	Kurs dla kierowników szkół II i III stopnia	detto
9	Kołomyja	Kuty	26/VI do 8/VII	Kurs dla kierowników i nauczycieli szkół I stopnia	detto

Ponadto organizuje Inspektorat Szkolny Miejski we Lwowie objazdowy kurs wakacyjny. W bieżącym roku odbędzie się kurs w czasie od 2 lipca do 6 sierpnia w Krakowie. Temat: Historia.

Termin wpisów na kursy wakacyjne upływa z dniem 20 maja. Po tym terminie Inspektoraty Szkolne mają natychmiast przedłożyć Kuratorium relacje o wpisach.

Warunki przyjęcia, zapisy, instrukcje, regulaminy i normy wynagrodzenia — patrz Dziennik Urzędowy Kuratorium O. S. L. z 1938 r. Nr 2, str. 72.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Dr Tadeusz Kupczyński

6.

W SPRAWIE PRZEDKŁADANIA KURATORIUM PROTOKOŁÓW OKRĘGOWEJ IZBY KONTROLI SKARBOWEJ

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
we Lwowie
dnia 29 kwietnia 1939 r.
Nr O-10011/39

Przypominam, że zgodnie z okólnikiem K. O. S. Lw. z dn. 28 sierpnia 1934 r. Nr O-21620/34 do sprawozdań przedkładanych Kuratorium o kontroli finansowej, dokonywanej przez delegata Okręgowej Izby Kontroli Państwowej we Lwowie, zechcą Dyrekcje Szkół oraz Inspektoraty Szkolne załączać 2 (dwa) egzemplarze protokołu kontroli, z których jeden będzie podpisany przez delegata Okręgowej Izby Kontroli, egzemplarz drugi stanowi odpis tego protokółu.

W aktach Szkoły względnie Inspektoratu Szkolnego pozostaje niezależnie od powyższego egzemplarz protokółu kontroli, podpisany przez Delegata Okręgowej Izby Kontroli. (Czwarty egzemplarz zostaje do dyspozycji delegata Izby Kontroli).

PP. Dyrektorzy i Inspektorzy Szkolni zechcą dla uniknięcia korespondencji składać do protokółu swoje oświadczenia wyjaśniające wyczerpująco ujawnione usterki lub niedokładności, zgodnie z uprawnieniami zawartymi w instrukcji o wykonywaniu kontroli państwowej (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1933 r. str. 219).

7.

WYNAGRADZANIE CZŁONKÓW PANSTWOWYCH KOMISYJ EGZAMINACYJNYCH W SZKOLNICTWIE ŚREDNIM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
dnia 27 marca 1939 r.
(Nr II S-2100/39)

W sprawie wynagradzania członków państwowych komisyj egzaminacyjnych w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym zarządzam, co następuje:

I. Należność za dany egzamin wpłaca kandydat do dyrekcji szkoły, w której się odbywa egzamin, za pośrednictwem P. K. O. lub bezpośrednio;

II. fundusz, powstały z wpłaconych należności za dany egzamin, dzieli się między członków komisji egzaminacyjnej;

III. dyrekcja szkoły, w której się odbywa dany egzamin, oblicza wysokość wynagrodzenia każdego z członków komisji egzaminacyjnej i wypłaca przypadającą należność po zakończeniu egzaminu;

IV. wpływy i rozchody z opłat egzaminacyjnych przeprowadzają dyrekcje szkół państwowych i niepaństwowych przez swoje księgi rachunkowe.

Ad I.

1) Powyższe postanowienia dotyczą: gimnazjalnego i licealnego egzaminu dojrzałości uczniów i eksternów, egzaminu uzupełniającego w zakresie gimnazjum ośmioklasowego lub liceum ogónokształcącego oraz egzaminu ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego (eksternów i uczniów szkół bez praw).
2) Taksy za wymienione pod 1 egzaminy, których wysokość określiło Ministerstwo W. R. i O. P. w okólniku Nr 35 z dnia 14 lipca 1938 r. (I R-4440/38), wpłaca kandydat do P. K. O. na konto czekowe szkoły, w której odbywa się egzamin. Dotyczy to również uczniów szkół prywatnych, przystępujących do egzaminu dojrzałości lub egzaminu ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego, jeżeli dane szkoły prywatne mają w P. K. O. swoje konta czekowe. W przeciwnym przypadku uczniowie szkół prywatnych wpłacają taksy egzaminacyjne do dyrekcyj swych szkół za pokwitowaniem. Postanowieniem tym zmienia się częściowo przepisy przytoczonego okólnika Nr 35 z 1938 r. w ustępie VIII a) i b).
3) Eksterni, przystępujący do egzaminu: dojrzałości, uzupełniającego lub ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego, wpłacają taksy do P. K. O. również na konto czekowe szkoły państwowej, po wyznaczeniu im przez Kuratorium szkoły, w której mają zdawać egzamin. Kuratorium obowiązane jest podać kandydatowi konto czekowe szkoły. Należność za egzamin musi być wpłacona najpóźniej w przeddzień egzaminu. W związku z tym Ministerstwo zwalnia eksternów od obowiązku dołączania do podań o dopuszczenie do egzaminu dowodów wpłacenia należności za egzamin, natomiast nakłada na nich obowiązek przedstawienia tych dowodów przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej. Powyższym postanowieniem zmienia się przepisy pkt. f § 4 regulaminu egzaminu ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 58, z 1937 r.) i pkt. Ae) i Bd) § 5 regulaminu dojrzałości liceum ogólnokształcącego dla eksternów (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2, poz. 32, z 1939 r.).
4) Uczeń (ekstern), który nie przedstawi przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej dowodu wpłacenia należności za egzamin, nie może przystąpić do zdawania egzaminu.

Ad II.

1) Wynagrodzenie za pracę, podjętą celem przeprowadzenia egzaminu, otrzymują:
   a) przewodniczący państwowej komisji egzaminacyjnej,
   b) dyrektor szkoły, jeżeli nie jest równocześnie przewodniczącym państwowej komisji egzaminacyjnej,
   c) nauczyciele (danej szkoły i delegowani): którzy egzaminowali,
   d) sekretarz (pomoc kancelaryjna) szkoły,
   e) służba (woźni), jeżeli spełnia funkcje służbowe (utrzymanie porządku) przy przeprowadzaniu egzaminu.
2) Za dyżur przy egzaminie pisemnym nie wypłaca się osobnego wynagrodzenia.

3. Przy ustalaniu ilości punktów dla poszczególnych członków komisji egzaminacyjnej bierze się pod uwagę tylko rzeczywiście przeprowadzony egzamin; w razie więc usunięcia lub odstąpienia kandydata od egzaminu lub zwolnienia od egzaminu z danego przedmiotu, odpowiednio zmniejszy się ogólna ilość punktów, przypadających za egzamin tego kandydata.

4) Za egzamin, przeprowadzony z eksternem lub uczniem gimnazjum ogólnokształcącego bez praw, którego zwolniono od taksy egzaminacyjnej, otrzymuje egzaminator normalne wynagrodzenie według zasad, ustalonych w punkcie III

5) Zwolnień od opłat egzaminacyjnych, które przewidziano w ust. Xa) i b) wymienionego okólnika Nr 35 o opłatach szkolnych z dnia 14. VII. 1938 r. (I R-4440/38), udziela w dalszym ciągu Kuratorium Okręgu Szkolnego i zaznacza to w piśmie, dopuszczającym eksterna do egzaminu i w piśmie do przewodniczącego państwowej komisji egzaminacyjnej.

Ad III.

1) Dyrektor szkoły, w której się odbywa egzamin, oblicza wysokość wynagrodzenia i wypłaca należność bezpośrednio po zakończeniu egzaminu.

2) Oliczenie wysokości wynagrodzenia należy oprzeć na następujących zasadach:

Fundusz, powstały z wpłaconych należności za egzamin w danej szkole, dzieli się przez ilość punktów i wyprowadza się w ten sposób równoważnik jednego punktu w złotych i groszach. Ilość punktów oblicza się, sumując punkty, przypadające na każdego członka komisji egzaminacyjnej, sekretarza i woźnego od jednego ucznia (eksterna), przyjmując za podstawę, że otrzymuje punktów:

a) przewodniczący komisji egzaminacyjnej . . . . — 3
b) dyrektor szkoły, jeżeli nie jest przewodniczącym komisji egzaminacyjnej . . . . . . — 1
c) nauczyciel za egzamin pisemny i ustny z jednego przedmiotu . . . . — 2
za egzamin tylko pisemny lub tylko ustny z jednego przedmiotu . . . . . . — 1
d) sekretarz . . . . — $^2/_3$
e) woźni . . . . — $^1/_3$

3) Diety i koszta podróży osób, delegowanych na egzamin w charakterze przewodniczącego komisji egzaminacyjnej lub egzaminatora, pokrywa Kuratorium z kredytu na koszta podróży służbowych.

V. Postanowienia niniejszego okólnika wchodzą w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

Z tym dniem przestają obowiązywać dotychczasowe przepisy, normujące sprawy wynagrodzenia członków państwowych komisyj egzaminacyjnych, przeprowadzających egzaminy, wymienione pod I: 1.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Zał. do Nr II-7075/39.

WZÓR OBLICZENIA

Zdaje egzamin na wydziale liceum humanistycznego z prawami 30 uczniów, z tego:

egzamin ze wszystkich przemiotów	10 uczniów,
nie zdało egzaminu piśmiennego	5 „
zwolniono z religii	15 „

Spośród 25 uczniów dopuszczonych do egz. ustnego, 15 zdaje z łaciny i 10 z języka obcego nowożytnego.

Obliczenia

przewodniczący	30×3 = 90 p.	zł. 135,—
dyrektor	30×1 = 30 p.	„ 45,—
religia	10×1 = 10 p.	„ 15,—
polski (5×1(+)25×2)	= 55 p.	„ 82,50
historia	25×1 = 25 p.	„ 37,50
łacina	15×1 = 15 p.	„ 22,50
j. obcy now. (30×1(+)10×1)	= 40 p.	„ 60,—
sekretarz	30×$^2/_3$= 20 p.	„ 30,—
woźni	30×$^1/_3$= 10 p.	„ 15,—
	ogółem 295 p.	ogółem zł. 442,50

wartość punktu:

$$\frac{15 \cdot 30}{295} = \text{około 1 zł 50 gr.}$$

Uwaga: Różnicę 7 zł 50 gr dzieli się proporcjonalnie między poszczególne osoby.

8.

WYNAGRODZENIE SEKRETARZY PAŃSTWOWYCH SZKÓŁ ŚREDNICH I ZAKŁADÓW KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
we Lwowie
dnia 5 kwietnia 1939 r.
(Nr II-7339/39)

Pan Minister W. R. i O. P. decyzją z dnia 29 marca br. Nr II-S-11558/39 podwyższył zasadnicze wynagrodzenie pomocniczych sił kancelaryjnych w państwowych szkołach średnich, ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli do kwoty 130 zł (stotrzydzieści złotych) miesięcznie, z ważnością od dnia 1 września 1939 r. z tym, że pracownikom tym przysługiwać będzie od 1 września 1939 r. wynagrodzenie w wysokości 10 złotych miesięcznie za każdy oddział ponad 10 (dziesięć) oddziałów.

W związku z tym polecam wstawić do projektu planów finansowo-gospodarczych na rok szkolny 1939/40 odpowiednie kwoty na wynagrodzenie sekretarzy ustalone według powyższych zasad.

Zarazem wyjaśnia się, że wspomnianym pracownikom przysługuje prawo do używania tytułu „pracownik kontraktowy".

Zarządzenia dotychczas obowiązujące w tym zakresie tracą moc od dnia 1 września 1939 r.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Dr T. Kupczyński

9.

DODATKI SŁUŻBOWE ZA WYCHOWAWSTWO KLASOWE

Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego

z dnia 15 lutego 1939 r. (Nr BP-616/39)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z r. 1939, Nr 2, poz. 47)

W związku z nasuwającymi się niektórym Kuratorium wątpliwościami przy wypłacie dodatków służbowych za wychowawstwo klasowe na zasadzie § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 22 września 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 74, poz. 522) Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia co następuje:

1) Wspomniany dodatek przysługuje od dnia pierwszego najbliższego miesiąca po powierzeniu nauczycielowi obowiązków wychowawcy.

2) Dodatek ten należy wypłacać przez czas na który zostały powierzone nauczycielowi obowiązki wychowawcy przy uwzględnieniu postanowień § 41 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781). Gdy więc obowiązki wychowawcy powierzono na cały rok szkolny — dodatek służbowy należy wypłacać przez 12 miesięcy.

3) Dodatek za wychowawstwo przysługuje wszystkim nauczycielom średnich zakładów naukowych, pełniącym czynności wychowawców — a więc także i nauczycielom średnich szkół zawodowych.

4) Dodatek ten przysługuje również nauczycielom, pozostającym na etacie liceum pedagogicznego względnie pedagogium a pełniącym obowiązki wychowawców w szkołach ćwiczeń.

5) Nauczycielom kontraktowym należy przyznawać dodatek za wychowawstwo na zasadach przyjętych dla nauczycieli etatowych.

6) Dodatek za wychowawstwo klasowe należy wypłacać niezależnie od dodatku służbowego za godziny nadliczbowe, ponieważ § 41 rozporządzenia Rady Ministrów z 19 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781) dopuszcza pobieranie przez nauczyciela oprócz jednego dodatku służbowego, również dodatku służbowego z tytułu nauczania lub zajęć w godzinach nadliczbowych.

Dyrektor Biura Personalnego:
W. Przybyłowicz

10.

ORGANIZACJA SZKÓŁ

Ministerstwo W. R. i O. P. decyzją z dnia 3 kwietnia 1939 r. Nr III-R.G.-2301/39 zarządziło otwarcie Państwowej Męskiej Rocznej Szkoły Rolniczej w Piadykach pow. kołomyjski, z dn. 1 kwietnia 1939.

Kurator O. S. Lw. przyznał:

= Zarządowi Tow. Szkoły Handlowej w Brzeżanach prawo otwarcia Pryw. Koedukacyjnego Gimnazjum Kupieckiego T. S. H. w Brzeżanach (Nr III-2894/39 z dn. 17 kwietnia 1939).

= PP. Rosenfeldom Blimie i Beniaminowi w Lubaczowie prawo otwarcia Pryw. Szkoły Dokształcającej Zawodowej Żeńskiej w Lubaczowie (Nr III-5965/39 z dn. 15 kwietnia 1939).

= Dyrekcji Zakładów Południowych w Nisku prawo otwarcia Pryw. 3-letn. Gimnazjum Mechanicznego Zakładów Południowych w Stalowej Woli (Nr III-6883 z dn. 31 marca 1939).

= Zarządowi Koła U. T. P. „Ridna Szkoła" w Stanisławowie prawo dalszego prowadzenia Pryw. Koed. Szkoły Dokształcającej Zawodowej im. B. Hrinczenki w Stanisławowie (Nr III-3483 z dn. 29 marca 1939).

= P. Świderskiemu Franciszkowi w Stryju prawo otwarcia Pryw. Koed. Liceum Handlowego w Stryju (Nr III-6959/39 z dn. 14 kwietnia 1939).

= Zarządowi Koła U. P. T. „Ridna Szkoła" w Tarnopolu prawo dalszego prowadzenia Pryw. Męskiej Szkoły Dokształcającej Zawodowej w Tarnopolu (Nr III-3046/39 z dn. 29 marca 1939).

11.

KONKURSY

na stanowiska kierowników szkół powszechnych

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S	z k o	ł y	mieszkanie	grunt	
1	Dubie	Brody	II	koedukacyjna	polski i ruski	—	315 m^2	Konkurs II.
2	Brzaza	Dolina	I	„	„	—	2 morgi	
3	Cisów	„	II	„	„	3 izby	4 morgi	Pożąd. W. K. N.
4	Duba	„	I	„	„	3 izby	2 morgi	
5	Grabów	„	I	„	ruski	3 izby	1 morg	
6	Iłemnia	„	I	„	polski i ruski	3 izby	4 morgi	
7	Janówka	„	I	„	ruski	3 izby	2 morgi	
8	Jasienowiec	„	I	„	„	4 izby	2 morgi	
9	Jaworów	„	I	„	polski	3 izby	2 morgi	
10	Kalna	„	I	„	ruski	3 izby	2 morgi	
11	Kniażołuka	„	II	„	polski i ruski	3 izby	$1^1/_2$ morga	
12	Ludwikówka	„	I	„	polski niem.	2 izby	2 morgi	
13	Łopianka	„	I	„	polski i ruski	2 izby	1 morg	
14	Niagryn	„	I	„	„	1 izba	—	
15	Nowoszyn	„	I	„	ruski	3 izby	$1^3/_4$ morga	
16	Pacyków	„	I	„	„	3 izby	—	
17	Polanica	„	I	„	polski i ruski	3 izby	4 morgi	
18	Rachiń	„	II	„	„	3 izby	—	
19	Raków	„	II	„	ruski	3 izby	1 morg	
20	Roztoczki	„	II	„	polski i ruski	3 izby	2 morgi	
21	Rypne	„	II	„	„	3 izby	1 morg	Pożąd. W. K. N.
22	Słoboda - Bol.	„	I	„	ruski	1 izba	—	
23	Słoboda - Dol.	„	I	„	„	3 izby	2 morgi	
24	Sołuków	„	I	„	polski i ruski	3 izby	1 morg	
25	Strutyn Niżny	„	III	„	ruski	3 izby	2 morgi	Pożąd. W. K. N.
26	Suchodół	„	I	„	„	3 izby	—	
27	Swaryczów	„	II	„	polski i ruski	2 izby	2 morgi	Pożąd. W. K. N.
28	Trościaniec	„	II	„	ruski	3 izby	6 morgów	
29	Turza - Wielka	„	II	„	polski i ruski	2 izby	1 morg	Pożąd. W. K. N.
30	Witwica	„	II	„	„	3 izby	2 morgi	
31	Bereżnica - Sz.	Kałusz	II	„	„	3 izby	—	
32	Bołochów	„	I	„	„	—	2 morgi	
33	Dębina	„	II	„	polski	—	$^3/_4$ morga	
34	Dołhe-Kałuskie	„	I	„	polski i ruski	—	2 morgi	
35	Dołpotów	„	I	„	„	3 izby	$1^1/_4$ morga	
36	Dubowica	„	I	„	„	2 izby	1 morg	
37	Kamień	„	I	„	ruski	3 izby	2 morgi	
38	Łdziany	„	I	„	polski i ruski	2 izby	—	
39	Niegowce	„	I	„	„	3 izby	2 morgi	
40	Nowica	„		„	„	—	2 morgi	Pożąd. W. K. N.
41	Pawlikówka	„	I	„	polski	2 izby	—	
42	Perekosy	„	I	„	polski i ruski	—	—	
43	Petranka-Górna	„	I	„	„	—	—	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z	k o	ł y	mieszkanie	grunt	
44	Podhorki	Kałusz	II	koedukacyjna	polski i ruski	4 izby	2 morgi	
45	Pójło	„	I	„	„	4 izby	2 morgi	
46	Równia	„	I	„	„	4 izby	2 morgi	
47	Stefanówka	„	I	„	polski	2 izby	—	
48	Tomaszowce Kamienne	„	I	„	polski i ruski	3 izby	¼ morga	
49	Tomaszowce Średnie	„	I	„	„	3 izby	2 morgi	
50	Uhrynów St.	„	I	„	„	3 izby	1½ morga	
51	Babcze	Nadwórna	I	„	„	2 izby	7½ a	
52	Bednarówka	„	I	„	polski	2 izby	192 a	
53	Cucyłów	„	I	„	polski i ruski	3 izby	7 a	
54	Dzwiniacz	„	II	„	polski	3 izby	8 a	
55	Fitków	„	I	„	polski i ruski	3 izby	58 a	
56	Grabowiec Nr 1	„	I	„	„	3 izby	200 a	
57	Jamna	„	I	„	„	3 izby	—	
58	Kamienna	„	I	„	„	3 izby	70 a	
59	Kosmacz	„	II	„	„	4 izby	4 a	
60	Kryczka	„	I	„	„	2 izby	—	
61	Krzywiec	„	II	„	„	3 izby	122 a	
62	Łojowa	„	I	„	„	3 izby	113½ a	
63	Majdan Górny	„	II	„	„	3 izby	192 a	
64	Majdan Średni Nr 2 Glinki	„	I	„	„	3 izby	133 a	
65	Mikuliczyn Nr 1	„	I	„	„	—	6.500 m²	
66	Mołotków	„	II	„	„	3 izby	28 a	
67	Nadwórna Nr 3	„	III	męska	polski	—	—	
68	Potok Czarny	„	II	koedukacyjna	polski i ruski	3 izby	112 a	
69	Starunia Nr 2 Krasna	„	I	„	„	2 izby	112 a	
70	Strymba	„	I	„	„	3 izby	30 a	
71	Tatarów	„	I	„	„	3 izby	—	

Podania o powyższe stanowiska należy składać drogą służbową na ręce właściwych Inspektorów Szkolnych w terminie 6 tygodniowym od daty ogłoszenia.

Unieważnia się podane w Dzienniku Urzędowym K. O. S. L. z 1938 r. Nr 4 i 9 konkursy na stanowiska kierowników publ. szkół powszechnych w: Hołubicy, pow. Brody, Zarudziu, pow. Zborów, Jarosławicach, pow. Zborów, Skwarzawie, pow. Złoczów, Niebylec, pow. Rzeszów, i Cmolas p. Kolbuszowa.

12.

RUCH SŁUŻBOWY

Kuratorium

Ministerstwo W. R. i O. P. przeniosło Krawca Tadeusza, prow. sekretarza rachunkowego w Kuratorium O. S. Lw. we Lwowie na stanowisko nauczyciela do Państw. Szkoły Technicznej we Lwowie z dn. 1 kwietnia 1939 r. (Nr B. P. z dn. 31 marca 1939 r. Nr 15014/39).

Inspektorzy

Minister W. R. i O. P. przeniósł z dniem 1 kwietnia 1939 r.:

= Ziemackiego Wincentego, inspektora szkolnego na obwód szkolny kamionecki w Kamionce Strumiłowej, na stanowisko inspektora szkolnego na obwód szkolny grójecki z siedzibą w Grójcu (Nr B. P. z dn. 28 lutego 1939 Nr 25487/38).

= Wojciechowskiego Antoniego, prowizorycznego podinspektora szkolnego na obwód szkolny trembowelski w Trembowli na stanowisko prowizorycznego podinspektora szkolnego na obwód szkolny kamionecki z siedzibą w Kamionce Strumiłowej (Nr B. P. z dn. 31 marca 1939 Nr B. P.-7669/39).

Instruktorzy

Kurator O. S. Lw. mianował z dn. 1 kwietnia 1939 r.: Borowca Ludwika, kontraktowego instruktora Państw. Szkoły Technicznej we Lwowie, instruktorem tymczasowym tejże szkoły (B. P. z dn. 21 marca 1939 Nr 12648/39) — Fuglewicza Józefa, kontraktowego instruktora Państw. Szkoły Technicznej we Lwowie, instruktorem tymczasowym tejże szkoły (Nr B. P. z dn. 21 marca 1939 Nr 12652/39).

Szkoły powszechne

Przeniesieni w stan spoczynku: Derusówna Melania, kierowniczka publ. szkoły powszechnej w Białokrynicy (pow. Podhajce) z dn. 30 kwietnia 1939 r. — Magdij Mikołaj, kierownik publ. szkoły powszechnej w Porohach, pow. Nadwórna, z dn. 30 kwietnia 1939 r.

Szkoły zawodowe

Minister W. R. i O. P. przeniósł inż Rąpałę Ludwika, nauczyciela p. o. dyrektora Państw. Szkoły Mechanicznej w Kamionce Strumiłowej, na stanowisko nauczyciela do Państw. Szkoły Technicznej w Wilnie (Nr B. P. z dn. 8 marca 1939 Nr 4217/39).

13.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Piątkowska Stefania, nauczycielka publ. szkoły powszechnej w Laszkach, pow. Jarosław, zmarła dn. 8 marca 1939 r. w 30 roku życia a 3 służby.

Pyż Longin, podinspektor szkolny w Samborze zmarł tragiczną śmiercią dn. 16 marca 1939 r. w Opace, pow. Drohobycz.

14.

I
KOMUNKATY NIEURZĘDOWE

Regulamin egzaminu dojrzałości liceum ogólnokształcącego dla eksternów

W § 2. zarządzenia z dnia 25 lutego 1939 r. Nr II-S-1310/39 o regulaminie egzaminu dojrzałości liceum ogólnokształcącego dla eksternów (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2 poz. 32 *) zamiast wyrazów: „z dniem 1 września 1939 r." powinno być: „z dniem 1 marca 1939 r." (Min. W. R. i O. P. z dn. 28 marca 1939 r. Nr II-S-1310/39).

Program rocznych męskich szkół rolniczych

W programie nauki rocznej męskiej szkoły rolniczej omyłkowo wydrukowano na str. 79 pod tytułem „Religia Rzymskokatolicka" — „2 godziny tygodniowo", podczas gdy zgodnie z planem godzin winno być „1 godzina tygodniowo" (Min. W. R. i O. P. z dn. 24 marca 1939 r. Nr III U. P.-2077/39).

*) Zob. Dz. Urz. K. O. S. Lw. r. 1939, nr 3 poz. 4.

Przyjmowanie uczniów do klasy I-ej gimnazjalnej

Wobec tego, iż w latach uprzednich zachodziły przypadki przyjmowania do klasy I-ej szkół powszechnych dzieci, które nie osiągnęły sześciu lat życia, Ministerstwo W. R. i O. P. zezwoliło w nadchodzącym roku szkolnym 1939/40 na przyjmowanie do klasy pierwszej gimnazjów ogólnokształcących uczniów, którzy kończą dwunasty rok życia w roku kalendarzowym (tj. do dnia 31 grudnia 1939 r.) w tych przypadkach, kiedy uczniowie ci przechodzą do gimnazjów po ukończeniu sześciu klas publicznej lub prywatnej szkoły powszechnej. Równocześnie Ministerstwo zaznacza, że jest to tylko okres przejściowy. (Min. W. R. i O. P. z dn. 13 marca 1939 Nr II-S-1339/39).

Obowiązek zawiadomienia o przyjęciu do innej szkoły

Dyrekcje (kierownictwa) państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących i za-

kładów kształcenia kandydatów na nauczycieli, przyjmując ucznia, przenoszącego się z innej szkoły, której nie ukończył, winny zawiadomić o przyjęciu tego ucznia kierownictwa tej szkoły, którą on opuścił (Min. W. R. i O. P. z dn. 18 kwietnia 1939 Nr. II-S-2810/39).

Zaświadczenia z egzaminu wstępnego do liceum ogólnokształcącego

W związku z zapytaniem jednego z Kuratoriów Okręgów Szkolnych „czy w wypadku, gdy uczeń nie chce uczęszczać do liceum, w którym złożył egzamin wstępny, należy mu wydać zaświadczenie", Ministerstwo wyjaśniło: O ile kandydat (ka), który złożył egzamin wstępny do którejś z klas szkoły średniej ogólnokształcącej względnie zakładu kształcenia nauczycieli, zmuszony jest z powodów rodzinnych (przeniesienie się rodziców do innej miejscowości) lub innych ważnych okoliczności przenieść się przed rozpoczęciem nauki do innego zakładu, dyrekcja tej szkoły, w której kandydat (ka) złożył egzamin powinna na prośbę opieki domowej kandydata zawiadomić bezpośrednio dyrekcję szkoły, do której kandydat się przeniósł, o fakcie złożenia przezeń egzaminu. (Min. W. R. i O. P. z dn. 17 marca 1939 Nr II-S-1722/39).

Egzaminy dla eksternów w szkołach technicznych starego ustroju

Ministerstwo W. R. i O. P. zarządzeniem z dn. 3 kwietnia 1939 Nr III-P. U.-2500/39 ustanowiło regulamin egzaminów dla eksternów w szkołach technicznych — mechanicznych i elektrycznych — starego ustroju wyjaśniając równocześnie, że egzaminy dla eksternów w szkołach technicznych innych specjalności, jak budowlanych, drogowych, mierniczych, melioracyjnych, górniczych, hutniczych, przemysłu leśnego, chemicznych, ceramicznych i teletechnicznych mogą być przeprowadzane na podobnych zasadach. Kandydaci do egzaminu powinni składać do Ministerstwa W. R. i O. P. podania, które będą rozpatrywane indywidualnie. Zezwolenia na przeprowadzanie egzaminów w szkołach technicznych starego ustroju, wydane poszczególnym osobom przez Ministerstwo W. R. i O. P. przed ukazaniem się zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 3 kwietnia 1939 r. Nr III PU-2500/39, utrzymuje się w mocy. (Min. W. R. i O. P. z dn. 11 kwietnia 1939 Nr III-P. U.-2557/39).

Termin egzaminów dojrzałości i innych końcowych w liceach oraz innych szkołach zawodowych

W związku z tegorocznym poborem absolwentów średnich szkół zawodowych Ministerstwo W. R. i O. P. poleciło przeprowadzenie egzaminów dojrzałości i innych końcowych w szkołach męskich oraz koedukacyjnych nowego i dawnego ustroju — których uczniowie mają prawo do odbywania skróconej zasadniczej służby wojskowej — w takim terminie, aby egzaminy były zakończone do dnia 15 czerwca br. (Kuratorium O. S. Lw. z dn. 28 marca 1939 Nr III-6657/39).

Świadectwa złożenia egzaminu na czeladnika

Z uwagi na to, że niektóre rodzaje przemysłu koncesjonowanego uznane zostały za rzemiosło, o ile nie są prowadzone sposobem fabrycznym (art. 1, pkt. 15 ustawy z dnia 8 sierpnia 1938 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowym — Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 463), Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu, ustaliło następujące formuły, które należy stosować odpowiednio do rodzaju rzemiosła na świadectwach złożenia egzaminu na czeladnika (Sing. Z. C. U. wzór świadectwa ogłoszony w Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 29 z 1929 r.): „zostaje czeladnikiem koncesjonowanego rzemiosła instalacyj elektrycznych względnie wodociągowych i kanalizacyjnych, gazowych" lub też „zostaje czeladnikiem koncesjonowanego rzemiosła wyrobu broni i amunicji".

W odniesieniu do rzemiosł niekoncesjonowanych w tekście świadectwa zamiast wyrazu „przemysłu" powinien być wyraz: „rzemiosła ....". (Min. W. R. i O. P. z dn. 17 marca 1939 Nr III-P-1125/39).

Egzamin praktyczny nauczycieli płatnych od godzin

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśniło, iż w myśl postanowień okólnika Nr 107 z dnia 14 sierpnia 1933 r. (II P-9489/32) nauczyciele płatni od godzin, nie mogą być dopuszczeni do składania egzaminu praktycznego, przewidzianego w art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 roku, o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 258), choćby nawet posiadali kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach powszechnych

i nauczali w wymiarze ponad 14 godzin tygodniowo. Do egzaminu praktycznego mogą przystępować nauczyciele kontraktowi publicznych szkół powszechnych, obowiązani zaś są zgłosić się do tego egzaminu nauczyciele etatowi. (Min. W. R. i O. P. z dn. 5 kwietnia 1939 Nr II-P-2170/39).

Siedziba Komisji Egzaminacyjnej dla Kandydatów na Nauczycieli Techniki Reklamy, Stenografii i Pisania na Maszynach w szkolnictwie zawodowym

Na podstawie § 2 regulaminu Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Kandydatów na Nauczycieli Techniki Reklamy w szkolnictwie zawodowym oraz § 2 regulaminu Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Kandydatów na Nauczycieli Stenografii i Pisania na Maszynach w szkolnictwie zawodowym (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 312 z 1938 r.), Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyznaczyło siedzibę dla wyżej wymienionych Komisyj w Państwowym Męskim Gimnazjum Kupieckim im. J. i M. Roeslerów w Warszawie. (Min. W. R. i O. P. z dn. 18 marca 1939 Nr III-O-844/39).

Organizacja państw. zakładów obejmuj. kilka szkół zawodowych

W związku z zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9 maja 1938 r. o organizacji państwowego zakładu obejmującego kilka szkół zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O P. Nr 5, poz. 122) Ministerstwo wyjaśniło, że dyrektor zakładu może być jednocześnie kierownikiem jednej lub kilku szkół, należących do zakładu, o ile względy organizacyjne i dydaktyczne na to pozwalają. (Min. W. R. i O. P. z dn. 18 marca 1939 Nr III-O-1729/39).

Wypełnianie świadectw szkolnych

Ministerstwo W. R. i O. P. udzieliło w sprawie wypełniania świadectw szkolnych następujących wyjaśnień:

1) stopnie z poszczególnych przedmiotów należy wystawiać tak, jak podano w skali ocen,

2) nie podawać w świadectwach ilości opuszczonych godzin,

3) numer rzymski szkoły dopisywać przed wydrukowaną w świadectwach nazwą szkoły,

4) określenie wydziału liceum należy podawać w świadectwach w nawiasie po nazwie szkoły a przed nazwą miejscowości, np. I Państwowe Liceum i Gimnazjum im. Króla Kazimierza Jagiellończyka (wydz. hum.) w Kołomyi. (Min. W. R. i O. P. z dn. 14 marca 1939 Nr II-S-854/39).

Blankiety świadectw końcowych

Blankiety świadectw końcowych dla szkół zawodowych nowego ustroju w najbliższym czasie zostaną opracowane i będą drukowane przez Państwową Drukarnię w Warszawie. Blankiety te będą również w sprzedaży w Państwowym Wydawnictwie Książek Szkolnych we Lwowie. (Min. W. R. i O. P. z dn. 17 marca 1939 Nr III-P-1694/39).

Zezwolenie na korzystanie z bibliotek oświatowych

Ministerstwo W. R. i O. P. pismem z dnia 17 marca 1939 r. Nr II-W. 204/39 podało do wiadomości ogólne zasady na podstawie których mogłaby młodzież szkolna korzystać z bibliotek organizacji społecznych.

W granicach możliwości danej biblioteki może być wydzielony księgozbiór przeznaczony do użytku młodzieży szkolnej. Księgozbiór powinien zawierać wyłącznie książki polecone i dozwolone przez Ministerstwo W. R. i O. P. dla młodzieży szkolnej.

Katalog książek dla młodzieży powinien być oddzielny, wydzielony z ogólnego katalogu biblioteki. Katalog powinien obejmować wyłącznie książki dopuszczone do bibliotek szkolnych dla młodzieży decyzją Ministerstwa W. R. i O. P. (Decyzje te ogłaszane są w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P.). Przy zestawieniu katalogu może być zużytkowany spis zawarty w wydawnictwie Poradni Bibliotecznej Związku Bibliotekarzy Polskich pt. „Wybór książek dla dzieci i młodzieży".

Młodzieży mogą być wypożyczane tylko książki wyszczególnione w spisach, o których mowa w p. 2. Natomiast inne książki tylko za zgodą dyrektora (przełożonej) lub odnośnego nauczyciela (nauczycielki) szkoły.

Władze szkolne powinny mieć prawo wglądu do bibliotek organizacji społecznych, z których korzysta młodzież szkolna. (K. O. S. Lw. z dn. 31 marca 1939 Nr O. 6083/39).

Wycieczki do Krzemieńca

W okresie od 3 kwietnia br., tj. rocznicy śmierci poety Juliusza Słowackiego, do 4 września br., rocznicy Jego urodzin, odbędą się w Krzemieńcu, mieście rodzinnym Poety, uroczystości, organizo-

wane przez Ogólnopolski Komitet Uczczenia Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu (Liceum Krzemienieckie) z udziałem świata naukowego i artystycznego oraz różnych organizacyj społecznych.

W programie przewidziane są wycieczki młodzieży szkolnej z całej Polski.

Ze względu na konieczność należytego dozoru i możność uzyskania pomieszczenia w Krzemieńcu, zamierzone wycieczki winny się odbywać zespołami klasowymi (2 klasy), nie przenoszącymi liczby 100 osób, oraz dość wcześnie zgłoszone w Sekcji Turystycznej Kwaterunkowej przy wymienionym Komitecie w Krzemieńcu (adres Liceum Krzemienieckie), dokąd należy również zgłaszać się ewentualnie po bliższe informacje.

Czas trwania wycieczki winien być tak ułożony, aby młodzież bez zbytniego pośpiechu, powodującego zawsze przemęczenie i zobojętnienie, odniosła z wycieczki jak największą korzyść.

Ogólnopolski Komitet Uczczenia Juliusza Słowackiego przewidział dla wycieczek szkolnych do Krzemieńca w pierwszym rzędzie uroczystości przygotowywane przez młodzież Liceum Krzemienieckiego na 26, 27 i 28 maja br. z okazji święta licealnego, corocznie w tych dniach obchodzonego na pamiątkę powołania do życia Liceum Krzemienieckiego w Odrodzonej Polsce i osobnym rozkazem Marszałka Józefa Piłsudskiego w dniu 27 maja 1920 r. W tym roku święto to zamierza młodzież Liceum połączyć z uroczystościami ku uczczeniu J. Słowackiego i obchodzić je z młodzieżą szkolną innych ośrodków naszego kraju.

Wobec powyższego, przy organizowaniu wycieczek szkolnych do Krzemieńca przede wszystkim ten termin należy uwzględnić. Warunki trzydniowego pobytu w Krzemieńcu tj. w dniach 26, 27 i 28 maja br. są następujące: Całodzienne utrzymanie dla młodzieży szkolnej — 1 zł 50 gr, nocleg 50 gr od osoby — jednorazowo od osoby na pokrycie kosztów administracyjnych — 1 zł. Wstęp na wystawy po 20 gr. Młodzież winna nadto przywieźć z sobą koce, prześcieradło, ręczniki, przybory do mycia i jaśki. Komitet zapewni jej odpowiednie kwatery. (K. O. S. Lw. z dn. 12 kwietnia 1939 Nr O-7298/39).

Zamawianie wydawnictw L. O. P. P. i materiałów modelarskich

Wszelkie zamówienia na wydawnictwa L. O. P. P. i materiały modelarskie winny Dyrekcje Szkół kierować bezpośrednio do właściwych terytorialnie Okręgów Wojewódzkich L. O. P. P. we Lwowie (ul. Podleskiego 1), w Stanisławowie (ul. 3 Maja 14), w Tarnopolu (ul. Mickiewicza 39). (Kuratorium O. S. Lw. z dn. 25 marca 1939 Nr O-5063/39).

Zwalczanie handlu ptakami

Urząd Wojewódzki Tarnopolski pismem z dn. 16 marca 1939 r. Nr R. R. IV-13/1 zwrócił uwagę, że na terenie wsi rozwinął się w ostatnich czasach handel ptakami dzikimi, które młodzież w wieku szkolnym i starsza masowo wyłapuje na sidła względnie za pomocą różnego rodzaju klatek i samotrzasków. Niejednokrotnie przy tym złapane ptaki są przez dziatwę więzione w klatkach, a nawet na sznurkach itp.

Temu postępowaniu młodzieży szkolnej winno przeciwstawić się nauczycielstwo ze względów ogólnoludzkich i wychowawczych. Przez odpowiednią propagandę wśród rodziców oraz pouczanie młodzieży szkolnej należy zwalczać łowienie ptactwa i handel ptakami, zachęcać zaś do dożywiania ptaków, budowania karmików itp. (K. O S. Lw. z dn. 30 marca 1939 Nr O-6264/39).

Zaopatrzenie samochodów państwowych zakładów naukowych w tablice z napisem „nauka jazdy"

Państwowe zakłady naukowe, którym przydzielono pojazdy mechaniczne dla szkolenia młodzieży w jeździe samochodem, winny używać tych pojazdów wyłącznie do nauki młodzieży, oraz w czasie ruchu na drogach publicznych zaopatrzyć je w tablice z napisem „nauka jazdy", gdyż tylko w tym wypadku mogą być zwolnione od opłat na Państwowy Fundusz Drogowy. Wspomniana tablica powinna być wykonana ściśle według przepisu zapodanego w § 33 ust. 6 rozporządzenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 27 października 1937 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 616/37). (K. O. S. Lw. z dnia 12 kwietnia 1939 Nr O-7068/39).

Zwolnienie od podatku gruntowego gruntów użytkowanych przez szkoły rolnicze

Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że za grunty, użytkowane wyłącznie w celach naukowych przez szkoły rolnicze, o czym mówi p. 5 art. 2 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 list. 1936 (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 593) — należy uważać nie tylko grunty, których sposób użytkowania

przyczynia się do powstawania lub rozwoju twórczości umysłowej (nauki), lecz także grunty, których użytkowanie ułatwia kształcenie umysłowe według programu (nauczania). Do pierwszych należeć będą: grunty i lasy, które są uprawiane, urządzane i eksploatowane w celach naukowego opracowania wyników prowadzonego gospodarstwa rolnego lub leśnego. Do drugich zaś grunty i lasy, na lub w których pracują uczniowie szkół rolniczych (leśnych), uczący się w ten sposób praktycznie czynności związanych z zawodem rolnika, ogrodnika, leśnika itp. Warunkiem jest tylko, aby te sposoby użytkowania były wyłączne, tj. wykluczające użytkowanie gruntów w sposób normalny, dochodowy. Fakt przynoszenia dochodów, jako uboczny wynik użytkowania gruntów w celach naukowych, nie wpływa na prawo do zwolnienia od podatku gruntowego. (Min. W. R. i O. P. z dn. 20 marca 1939 Nr III. R. G. 1811/39).

Przyznawanie ulg w opłatach szkolnych dzieciom inwalidów wojennych

Ministerstwo W. R. i O P. wyjaśniło, że w myśl art. 52 a ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkim w brzmieniu, ustalonym ustawą z dnia 31 marca 1938 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkim (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 192), dzieci inwalidów, sieroty po nich oraz sieroty po poległych, zaginionych i zmarłych w związku przyczynowym ze służbą wojskową korzystają z ulg w opłatach szkolnych, przyznanych dzieciom czynnych funkcjonariuszów państwowych.

Ministerstwo zaznacza jednak, że aż do czasu znowelizowania obowiązujących obecnie zarządzeń o opłatach szkolnych zwolnienia od opłat, udzielone na podstawie art. 52-a ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkim, obciążają normy zwolnień, określone w zarządzeniach o opłatach szkolnych dla dzieci rodziców niezamożnych.

Taksa administracyjna na Wyższych Kursach Nauczycielskich

Ministerstwo W. R. i O. P. wyjaśniło, że słuchacze Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich, będący nauczycielami szkół państwowych lub publicznych, nie korzystają z reguły z 50% ulgi w opłatach szkolnych, bowiem ulgi, przewidziane w punkcie XI a okólnika Nr 35 z dn. 14 lipca 1938 r. (I R-4440/38), uzależnione są od sposobu zarobkowania i stanu materialnego rodziców, a nie samych uczniów (słuchaczy).

Wobec powyższego należy przyjąć, że wszyscy słuchacze Wyższych Kursów Nauczycielskich opłacają z reguły pełną taksę administracyjną w kwocie zł 80.— rocznie. Niezamożni słuchacze Wyższych Kursów Nauczycielskich mogą być zwalniani od taksy administracyjnej w granicach uprawnień, przysługujących w tej mierze Radzie Pedagogicznej, przy czym Rada Pedagogiczna winna wziąć pod uwagę, czy poszczególni słuchacze korzystają z urlopów bezpłatnych, czy też płatnych za zwrotem kosztów zastępstwa na raty lub bez rat oraz uwzględnić ewentualne inne, szczególne warunki materialne słuchaczy. Nauczyciele, korzystający z urlopu płatnego bez zwrotu kosztów zastępstwa, z żadnych ulg korzystać nie mogą (pkt XI d okólnika Nr 35 z dnia 14 lipca 1938 r. (I R-4440/38). (Min. W. R. i O. P. z dn. 23 marca 1939 Nr I-R-1068/39).

Zaliczki na uposażenie

Prezes Rady Ministrów przedłużył do dn. 31 marca 1940 r. okres ulgowych spłat zaliczek na uposażenie w wysokości 40% względnie 50% raty normalnej, ustalony w okólniku Prez. Rady Min.* z dn. 10 marca 1938 r. Nr 42-2/88 *). (Min. W. R. i O. P. z dn. 27 marca 1939 Nr B. P.-5990/39).

Potrącanie zaliczek na uposażenie z zaopatrzenia emerytalnego

Rozwiązanie stosunku służbowego z funkcjonariuszem państwowym i przyznanie mu zaopatrzenia emerytalnego nie stanowi zmiany charakteru prawnego pobranej zaliczki na uposażenie w służbie czynnej i nie pozbawia Skarbu Państwa prawa do potrącania z zaopatrzenia emerytalnego rat na spłatę zaliczki, niezależnie od ograniczeń przewidzianych w przepisach egzekucyjnych, ponieważ nie anuluje zgody funkcjonariusza na dokonywanie potrąceń na poczet zaliczek, w sposób określony w okólniku Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 1934 r. L. 42-2/18, wyrażonej w podaniu o zaliczkę. Postanowienia ust. 2 okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 5 marca 1936 r. L. D. III. 3966/1/35 mają analogiczne zastosowanie do obniżenia emerytom wysokości normalnych rat zaliczek na uposażenie lub rat zmniejszonych w myśl ust. 4 tego okólnika. (Min. W. R. i O. P. z dn. 3 września 1939 Nr B. P.-18003/38).

*) Zob. Dz. Urz. K. O. S. Lw. r. 1938 nr 4 poz. 17.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

15.

Inż. SARAD WIESŁAW

Szkoły dokształcające zawodowe o dziennym nauczaniu

Szkoły dokształcające zawodowe obejmują w Polsce znaczną część młodzieży, która poświęcając się pewnej gałęzi zawodu nie może przejść przez normalną naukę w odpowiednich szkołach zawodowych typu zasadniczego, uczy się więc swego fachu u uprawnionych mistrzów w zakładach przemysłowych względnie u kwalifikowanych pracowników różnych innych zawodów niewchodzących w zakres rzemiosła. Szkoły te w stosunku do uczęszczającej młodzieży powinny spełnić dwa zadania. Pierwsze zadanie polega na pogłębianiu i uzupełnianiu tych wiadomości, które uczeń zdobył już w szkole powszechnej, przed swym wstąpieniem do zawodu oraz na przystosowaniu tych wiadomości do życiowych potrzeb ucznia, jako zawodowca i jako obywatela. Dalej polega ono na udzielaniu uczniowi niezbędnych, elementarnie ujętych wiadomości teoretycznych, dotyczących jego zawodu, na zaznajomieniu go w odpowiedni sposób z nowymi metodami pracy stosowanymi w jego zawodzie, jak np. z nowymi maszynami, narzędziami, wreszcie z organizacją współczesną tej pracy.

Drugie zadanie szkoły dokształcającej-zawodowej ma charakter wychowawczy i polega przede wszystkim na wdrażaniu uczniów do pewnej karności, sumienności, rzetelności i porządku. Poza tym polega ono na rozbudzeniu w uczniach ducha obywatelskiego i społecznego, drogą popierania wśród uczniów zrzeszeń wszelkiego typu, zainteresowania ich spółdzielczością, pobudzania do systematycznego czytania, oraz innymi skutecznymi w tym kierunku sposobami.

Nasuwa się pytanie, czy szkoły dokształcające zawodowe w dotychczasowej swej organizacji spełniają należycie wyżej przytoczone zadania? Wiemy, że młodzież przemęczona, głodna i niewyspana nie może się wydatnie uczyć a praca nawet najzdolniejszego nauczyciela będzie w tych warunkach mało owocna. Nauka w większości szkół dokształcających zaczyna się nie wcześniej niż o godz. 17-tej, bardzo często o 18-tej a nawet w niektórych szkołach i o godzinie 19-tej, zwłaszcza w lecie. Nic dziwnego, że uczniowie zajęci całodzienną pracą fizyczną w warsztatach lub zakładach przemysłowych, bardzo często niedostatecznie odżywiani i źle ubrani, przychodzą do szkoły na naukę w stanie depresji. Nierzadko zdarza się również, że uczniowie dochodzą na naukę z okolicznych dość odległych miejscowości i znane są wypadki wychodzenia uczniów-terminatorów z domu do warsztatu pracy rano o godz. 4-tej, powrotu zaś do domu, trzy razy w tygodniu, po nauce szkolnej o godz. 23-ciej. Obserwując młodzież w klasach, o zawodach mieszanych, można zauważyć w nich zwykle dwie grupy uczniów: jedną lepiej ubraną, żywszą, biorącą udział w nauce, drugą zaś przemęczoną pracą fizyczną, źle odżywianą. Pierwsza grupuje przeważnie uczniów lżejszych zawodów, jak fryzjerów, drukarzy, litografów itp. albo też uczniów grup spożywczych, lepiej naogół odżywianych, jak piekarzy, rzeźników, masarzy itp. wreszcie uczniów silniejszych lub lepiej sytuowanych. Uczniów tych jednak w klasach jest stosunkowo nie wielu, większość zaś to uczniowie, którzy przeważnie znajdują w szkole tylko odpoczynek, ciepło w zimie i często dożywianie. Wobec takiego stanu rzeczy nie pomagają ani nowoczesne metody nauczania,

ani wysiłki nauczyciela w kierunku wzbudzenia zainteresowania, realizowanie zaś w tych warunkach przepisanych programów nauczania, staje pod znakiem zapytania. Większość szkół dokształcających zawodowych jest prowadzona przy szkołach powszechnych, pod jednym przeważnie kierownictwem obu szkół, nauczyciele zaś uczący w szkole są „dochodzącymi" zwykle nauczycielami szkół średnich lub powszechnych, dla przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych zawodowych, zaś do przedmiotów technicznych w większych miastach, inżynierowie, technicy lub mistrzowie-rzemieślnicy. Na prowincji, gdzie niema możności zaangażowania do nauki przedmiotów ściśle zawodowych sił fachowych, kształcenie teoretyczno-zawodowe pozostawia bardzo wiele do życzenia i jest prowadzone z konieczności przez nauczycieli szkół powszechnych, dokształcanych na organizowanych kursach zawodowych, co pozwala w pewnej mierze podnieść poziom nauczania zawodowego w szkołach dokształcających prowincjonalnych i skierować w nich tok nauki przedmiotów i rysunków zawodowych, możliwie na właściwe tory. Szkoły dokształcające-zawodowe prowadzone przy szkołach technicznych, handlowych lub rzemieślniczych, będące pod kierownictwem dyrektora lub stałego nauczyciela tych szkół, mogą spełniać swoje zadania, jeżeli chodzi o nauczanie przedmiotów zawodowych, lepiej, mają bowiem do dyspozycji kwalifikowane zawodowe siły nauczycielskie, oddane wyłącznie szkole, wszelkie urządzenia i pomoce naukowe, związane z zawodami uczniów a przede wszystkim znajdują się w środowiskach szkolnych o zawodowym nastawieniu.

Możemy więc powiedzieć ogólnie, że stan naszego szkolnictwa dokształcającego nie jest pocieszający i wymaga włożenia dużo jeszcze systematycznej pracy wszystkich zainteresowanych czynników, by stan ten poprawić. Nauczanie bowiem wieczorowe przy braku przy tym własnego lokalu, pomocy naukowych i własnych oddanych szkole wpełni nauczycieli, nie spełni tych zadań, jakie programy Ministerstwa na nie nakłada, mimo największych nawet starań kierownika i nauczycieli. A przecież szkoła prócz kształcenia teoretyczno-zawodowego powinna w myśl programu rozbudzić w uczniach ducha obywatelskiego i społecznego, słowem stworzyć typ rzemieślnika-nauczyciela. Czy jednak jest to możliwe w pełni do zrealizowania w przytoczonych warunkach? Na to możemy odpowiedzieć z całą świadomością — nie. Możliwe to będzie dopiero wówczas, jeżeli ucznia szkoły dokształcającej-zawodowej i jego wymagania zrównamy z warunkami szkolnymi młodzieży szkół ogólnokształcących, jeżeli damy mu równe prawa w nauczaniu w odpowiedniej porze dnia, w odpowiednim lokalu i jeżeli korzystać będzie z praw przysługującym uczniom innych szkół. Problem ten może rozwiązać tylko szkoła dokształcająca zawodowa o nauce dziennej, o własnym lokalu i własnych nauczycielach. Prócz walorów nauczania, wypływających z pory dnia, podczas której umysł ucznia jest świeży, wypoczęty i chętnie apercypujący wyobrażenia, niweluje szkoła dzienna różnice zewnętrzne w nauczaniu, jakie zaistniały na skutek wieczorowego uczęszczania do szkoły. Poza tym szkoła dzienna pozwala, bez szkody dla ucznia zwiększyć ilość godzin nauczania, lub dłuższego kontaktu nauczyciela z uczniem w ramach wieczorowych prac świetlicowych, co szczególnie dodatnio będzie mogło wpłynąć na intensywność pracy wychowawczo-obywatelskiej.

Hasło tworzenia dziennych szkół dokształcających zawodowych, rzucone przez Ministerstwo znalazło już swój oddźwięk w terenie. W Okręgu Szkolnym Lwowskim powstały już takie szkoły we Lwowie Nr 1, Nr 2, Nr 3 (handlowa) w Jarosławiu, Kołomyi, Brzeżanach i Czortkowie. Czynione są natomiast dalsze starania o uruchomienie dziennych szkół dokształcających - zawodowych we wszystkich większych ośrodkach, gdzie zaistnieją ku temu warunki przede wszystkim lokalowe. Twórzmy więc dzienne szkoły dokształcające-zawodowe, otoczmy je należytą opieką a osiągniemy wyniki podobne, jakie są już zagranicą, gdzie szkolnictwo dokształcające jest wzorowo rozbudowane. Spełnimy w ten sposób obowiązek wobec naszej młodzieży rzemieślniczej i wychowamy naprawdę typ rzemieślnika-obywatela, podnosząc w ten sposób stan naszego rzemiosła dla dobra społeczeństwa i Państwa. Korzyści szkół dokształcających zawodowych dziennych są wielkie a uprzedzenie pracowników i mistrzów do tych szkół, po ich uruchomieniu, zupełnie znika. Ustosunkujmy się więc do tych szkół przyjaźnie i okażmy w ich organizowaniu pomoc tam, gdzie jeszcze te szkoły nie istnieją, gdyż będzie to wysiłek wspólny dla dobra rzemiosła a więc i ogółu społeczeństwa. Największą pomoc w tym kierunku okazać tu mogą miasta i Izby Rzemieślnicze, które przez żywe zainteresowanie się tym zagadnieniem mogą wydatnie wpłynąć na mistrzów za pośrednictwem cechów, przedstawiając im ważność i znaczenie tych szkół dla młodzieży rzemieślniczej.

W nie wszystkich jednak miejscowościach, zwłaszcza małych o nielicznej frekwencji uczniów, będą istniały warunki dla tworzenia szkół dokształcających zawodowych o dziennym nauczaniu.

Szkoły te prowadzone będą zawsze jako wieczorowe, a spełnią zadania poruszone na wstępie artykułu wtedy o ile będą mieć: 1) odpowiedni lokal, 2) wyposażenie w konieczne pomoce naukowe, 3) naukę najpóźniej od godz. 17-tej, 4) kwalifikowany personel nauczycielski wzgl. doszkalany na odpowiednich kursach zawodowych, 5) zapewnioną akcję dożywiania i pomocy materialnej niezamożnej młodzieży, wspólnie z zainteresowanymi instytucjami, 6) należycie zorganizowaną opiekę wychowawczą nad młodzieżą tak na terenie szkoły, jak i poza szkołą.

16.

Dr EDMUND ROMAHN

Z pedagogicznej niwy

Wydawnictwo Zbiorowe pod redakcją Pawła Ordyńskiego: Nauczanie pod kierunkiem. Księgarnia W. Michalaka i Ska. Warszawa 1939.

Po „Zamierzeniach dziecięcych" Dzierzbickiej z Seminarium Warszawskiego, po „Systemie klasowym a pracownianym" Dobrowolskiego z Krzemieńca, po wszechstronnej monografii Łopuszańskiego o Rydzynie mamy w dziele zbiorowym „Nauczanie pod kierunkiem", zestrojonym przez Ordyńskiego, jeszcze jedno sprawozdanie z „pięciu lat doświadczenia szkolnego".

We wstępie przedstawia redaktor wysiłki Ćwietkowskiego z przed 40-tu laty dokoła stworzenia szkoły eksperymentalnej w szkole handlowej Zgromadzenia Kupców. Następnie wraz z Taubenszlagiem wprowadza w obecną próbę „półinternatu laboralnego" (przykry nowotwór językowy). Przemianą zewnętrznie uderzającą jest urządzenie lekcji nie 45-o, lecz 70-o minutowych. Taka lekcja składa się z trzech części: a) wprowadzenie nowego materiału — odpowiadające drugiej części lekcji zwykłej; b) przerabianie zadań związanych z nowym materiałem — odpowiadające pracy domowej uczniów; c) sprawdzenie, uporządkowanie i utrwalenie nabytych wiadomości — odpowiadające pierwszej części lekcji następnej. Ponadto z systemu daltońskiego przejęto podział uczniów na grupy lepsze, średnie, słabsze, wymierzając każdej grupie odpowiednio zróżnicowane przydziały. Lekcyj religii (rzymskokatolickiej i mojżeszowej) oraz ćwiczeń cielesnych i zajęć praktycznych nie objęto nową metodą, tak że uwagi odnoszące się do tych przedmiotów są bądźto ogólnikowe bądź luźno związane z tematem, np. wysuwają żądanie oparcia ćwiczeń cielesnych na badaniach biometrycznych.

Natomiast z pozostałych przedmiotów podano konkretne przykłady. I tu czeka nas nie jedno rozczarowanie. Dwa tematy z historii np. „Wielka karta wolności Anglii" oraz „Reforma szkolna Konarskiego" mogą według schematu, podanego przez Łukaszewicza, wypaść fatalnie sucho; nawet nauczanie pod kierunkiem nie zmieni prawdy, że wszystko zależy od tchnienia, które nauczyciel wnosi do klasy. Ciekawa jest zabawa w wyścigi zwierząt na lekcji języka nowożytnego; takie pomysły są najuchwytniejszą korzyścią, którą dawać mogą sprawozdania z praktyki. Nie mniej sam prowadzący lekcję, Lubelski, jest świadom dorywczej jedynie przydatności takich chwytów. Natomiast gdy w zasadniczych wywodach podkreśla, że organizacji uczenia się uczniów za mało poświęcono dotychczas uwagi, stoimy przed centralnym zagadnieniem tej metody: przerobienie jej nazwy z „Uczenia się pod kierunkiem" na (nieco nielogiczne) „nauczanie pod kierunkiem" okazuje się symboliczne, nauczyciel bowiem zdaniem Lubelskiego powinien przez ciągłe powtarzanie wpoić w uczniów pewną stałą metodę uczenia się. Tu po prostu pytamy się: czy to nie jest właśnie odbieranie inicjatywy uczniom? Czy skreślenie całkowite prywatnej, pozaklasowej pracy domowej nie pozbawia uczniów swoistego nastroju pracy, który dla wyrobienia istotnej samodzielności jak i dla trwałości zdobyczy może mieć decydujące znaczenie? Z podobną rezerwą nauczyciel doświadczony będzie się odnosił i do posunięć w innych (omówionych przez Kreczmara, Żółkiewskich (j. polski), Zakrzewski (j. łać.), itd. przedmiotach. Co nie będzie mu przeszkadzało w chętnym przy-

glądaniu się np. testom wiadomościowym z geografii, w tym za mało u nas wyzyskiwanym wynalazku niewątpliwie stoją przed nami otworem cenne możności urozmaicenia i ugruntowania pamięciowego zarazem nauki.

Dodano krytyczne uwagi o programie niektórych przedmiotów, których trafność należycie ocenią naturalnie jedynie praktycy-fachowcy. Jeden brak natomiast uderza bez względu na przedmiot: w każdej próbie szkolnej porywa przede wszystkim duch, w którym robota jest prowadzona; a z tej książki mały bije żar. Zaletą jej jest raczej nieco oschła, choć mimo to nie zawsze wolna od frazesów rzeczywistość.

Franciszek Miltek: Zasady Organizacji Pracy w Szkołach Powszechnych. Nasza księgarnia, Warszawa, Wilno, Lublin, 1939 r.

Czterdzieści parę tomów i tomików „Z praktyki szkolnej" o poszczególnych przedmiotach, w poszczególnych klasach, o ogrodach, czasopismach, inscenizacjach, — to dorobek nie najgorszy. Okazał się teraz zapowiedziany już od pewnego czasu tom „Zasady organizacji pracy"; ociąganie staje się zrozumiałe, gdy się przegląda np. dodatek, zawierający wykazy ważniejszych pomocy szkolnych: o zespolenie dorobku chodziło, który bez takich zestawień jako rozsypany częstokroć nie dochodzi do świadomości nauczyciela. Zespalający jest charakter całej książki: czy mowa o wpływie warunków zewnętrznych na wyniki nauczania, czy o organizacji ośrodków zająć praktycznych, o technice nauczania, o ocenie wyników pracy ucznia, o organizacji klasy jako grupy społecznej, o organizacjach uczniowskich czy wreszcie o współpracy z rodzicami.

Kto chce odrazu zetknąć się z jądrem postawy, którą ten wyłuszczający swoje doświadczenia inspektor szkolny z Chorzowa zajmuje wobec zadań szkoły powszechnej, zacznie najlepiej od rozdziału o technice nauczania. Bystro charakteryzuje ten trzeźwo patrzący człowiek szkolny przełom dydaktyczny ostatniego ćwierćwiecza; pod wpływem prądów reformatorskich „powstała wielka wiara w metody pracy nauczyciela i wiara ta uaktywniła nauczającego, ale zdobyte środki nie uaktywniły uczącego się; i słusznie uwydatnia, jak nie najpośledniejsze źródło „przemetodyzowania" tkwiło w mnóstwie nazw tych wszystkich kierunków, które, umyślnie rzecz trywialnie biorąc, sprowadzają się w olbrzymiej mierze do skromnej „cichej pracy", co prawda umiejętniej zorganizowanej. Ponieważ przemetodyzowanie odbiło się ujemnie zwłaszcza na utrwalaniu wyników, autor, przemawiając za różnorodnością postępowania dydaktycznego, właśnie ze swego stanowiska kierowniczego widzi dźwignię w takim wspólnym planie pracy, który poszczególnym jednostkom zostawia swobodę w tych ramach, w których ich robota staje się składnikiem, świadomie cementującym całość.

Szczególnie zajmuje tego „nadzorcę" wyników zagadnienie drugoroczności, którego statystyczne opracowanie uprzednio już wydał osobno. Poddaje krytycznej analizie psychologiczne uzasadnienie ostrej klasyfikacji, roztrząsa przyczyny niepowodzeń szkolnych (czynniki społeczne, zdrowotne itd.), zastanawia się nad skutecznością powtarzania tej samej klasy, kładzie decydująco nacisk na ukończenie szkoły przez jak największy odsetek uczniów. Wszystko to jest słuszne; jednak nauczyciel ze swego niekierowniczego, wykonawczego stanowiska będzie się mimo wszystkie argumenty upierał przy tym, że żadne wyjaśnianie tego faktu nie obali, iż uczniowie nie dociągający są balastem. Tu zawodowy punkt widzenia inspektorski zasłonił autorowi nieco rzeczywistość, w której trudność nie przestaje być trudnością dlatego, że ma ujemne skutki. Wśród środków zaradczych, celem łagodzenia przynajmniej trudności, autor szczególną uwagę poświęca selekcji w formie uproszczonego systemu mannheimskiego; zaznacza, że mało mamy doświadczeń w kierunku selekcji in plus, że natomiast organizowanie klas słabszych i mocniejszych w szkołach z oddziałami równoległymi daje pewne wyniki, korzystne i dla słabszych i dla silniejszych. Nie mniej kończy rozsądnie, że „około 80% młodzieży szkoły powszechnej bez specjalnej selekcji może mniej więcej równym frontem posuwać się na lekcjach naprzód".

Zastanawiając się nad dydaktyką i organizacją pracy klasowej, nie zapomina również o warunkach i środkach zewnętrznych (szatnia, przechowywanie sprzętów, — film, radio, — pracownie). Rozdziały o organizacjach uczniowskich i o współpracy z rodzicami wprowadzają w łączność szkoły z życiem pozaszkolnym, — i tu nie mało myśli sympatycznych, jednak w tej dziedzinie

autor nie wykazuje już tego talentu, co w obrębie ściśle szkolnym. Najsłabiej rzecz się przedstawia, gdy zaczyna filozofować. Światopoglądowe rozstrzygnięcie sporu, czy walka o byt, czy pomoc wzajemna regulują życie, kończy dobrodusznym apelem: „Walka o byt w społeczeństwie ludzkim przybierać winna co raz łagodniejsze formy i musi być wreszcie zastąpiona kulturalną zasadą wzajemnej pomocy i współdziałania." W obliczu dzisiejszej rzeczywistości politycznej czujemy się wobec takiego apelu prawie jak na księżycu.

I tu otwiera się perspektywa, w której musi kroczyć dalsze pogłębienie w naszej pracy szkolnej. Świadomość naszego politycznego położenia europejsko-światowego musi się głębiej wżerać w rdzeń naszej codziennej roboty. W tym duchu należy życzyć dalszego urastania autorowi, którego skromna, ale solidna praca jest krzepiącym dowodem naszego mrówczego mozołu.

17.

MATERIAŁY SZKOLNE

Wystawa w Liceum i Gimnazjum SS. Urszulanek w Stanisławowie

Ku uczczeniu 20-lecia niepodległości Państwa Polskiego młodzież Zakładu SS. Urszulanek w Stanisławowie zorganizowała wystawę pt. „Stanisławów w ciągu 20-lecia niepodległości". W przygotowaniu wystawy wzięły udział klasy IV a i b gimnazjalne, oraz I i II licealne, opracowując poszczególne działy zależnie od materiału geografii klas IV-tych i zagadnień w klasach licealnych. Tym sposobem zrealizowano obok postulatu wychowawczego także dydaktyczny, gdyż materiał zebrany drogą wywiadów indywidualnych i wycieczek zbiorowych stanowił temat lekcyj.

Klasy IV opracowały gospodarczy rozwój miasta w 15 wykresach, 4 referatach. Klasa I licealna rozbudowę miasta w 8 wykresach, w 3 referatach. Klasa II licealna administrację w 6 referatach i 6 wykresach. Uczennice odnosiły się do wystawy z dużym zainteresowaniem, zarówno te, które pracowały nad jej przygotowaniem jak i zwiedzające. Należy podkreślić, że instytucje, do których zwracano się po informacje, udzielały ich chętnie i bardzo uprzejmie.

Wystawa była otwarta dwukrotnie: raz dla własnych uczennic w dniu 11. listopada 1938 r., po raz drugi 23 lutego 1939 r. dla innych szkół żeńskich. Wystawę zaszczycili swą obecnością p. Kurator Dr T. Kupczyński i p. Naczelnik Dr M. Ziemnowicz.

Spółdzielnia Wytwórcza absolwentów szkół zawodowych

Staraniem Koła Rodzicielskiego Państwowego Gimnazjum Stolarskiego w Stanisławowie została zorganizowana Spółdzielnia Wytwórcza Absolwentów Szkół Zawodowych „Swasz" w Stanisławowie.

Spółdzielnia przyjmuje zamówienia na wykonanie wszelkich robót, wchodzących w zakres działu metalowego, budowlanego, meblowego itp.

Wycieczka do Wilna i Warszawy

W dniach od 2 –7 marca br. uczennice III kl. Gimnazjum Krawieckiego P. Sz. Z. Ż. w liczbie 25 odbyły wycieczkę pod kierownictwem p. Pawlikowej do Wilna i Warszawy. Wycieczka ta miała charakter krajoznawczy i uwzględniała ważniejsze zagadnienia gospodarcze tamtejszego terenu.

Termin wycieczki wybrano ze względu na odbywający się w Wilnie w dniu 4-tym marca tradycyjny jarmark tzw. „Kaziuk", aby uczennice miały możność poznania tamtejszego folkloru, który szczególnie barwnie i wyraźnie występuje w takich okolicznościach.

Wycieczkę poprzedziła prelekcja kierowniczki o historii Wilna i jego rozwoju architektonicznym ilustrowana przeźroczami, druga o Warszawie, oraz trzecia mająca na celu zaznajomienie uczennic ze stroną techniczną wycieczki i przepisami schroniskowymi.

Wycieczkę w Wilnie rozpoczęto od pielgrzymki do Ostrej Bramy i uroczystego pochodu na Rossę, gdzie uczennice w imieniu Kółka Krajoznawczego P. Sz. Z. Ż. złożyły kwiaty z szarfami o barwach miasta Lwowa i odpowiednim napisem. Następnie zwiedziły cenniejsze zabytki: kościoły, ruiny, muzea itd. Stronę gospodarczą uwzględniono przez wyjazd do Nowej Wilejki i zwiedzenie fabryk: koronek i przeróbki włókna

lnianego oraz Stację Doświadczalną dla Przeróbki Lnu. W Wilnie korzystały uczennice ze Schroniska Kuratorium Szkolnego.

Po trzydniowym pobycie, wycieczka wyjechała do Warszawy. W Warszawie zabawiła tylko jeden dzień zwiedzając stare miasto, katedrę, Zamek, Belweder, Łazienki i Dom Handlowy Braci Jabłkowskich oraz główniejsze arterie miasta. — W Warszawie korzystała wycieczka z gościny Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Należy podkreślić z uznaniem, że wileńskie Kółko Krajoznawcze Państw. Gimnazjum Krawieckiego uprzedzone o przybyciu wycieczki, przyjęło ją bardzo gościnnie i serdecznie.

Po powrocie uczennice opracowały sprawozdanie z wycieczki w formie referatów ilustrowanych bardzo licznymi zdjęciami.

Obóz zimowy

XII. Rzemieślnicza Drużyna harcerska im. inż. Wigury istniejąca przy Publicznej Szkole Dokształcającej Zawodowej Nr 1 we Lwowie od r. 1936 zorganizowała w okresie od 31 grudnia 1938 r. do 6 stycznia 1939 r. obóz zimowy w Rożance k/Sławska. Impreza ta została sfilmowana i będzie użyta jako obraz propagandowy harcerstwa.

Czasopisma młodzieży

„Start Młodych" (Stanisławów). Nr 7 (marcowy) wydano — jak poprzednio — starannie i estetycznie. Artykuły wstępne poświęcono nowemu Papieżowi Piusowi XII i Marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi. Zwracają uwagę: poważnie pomyślany artykuł („w dziale dyskusyjnym", który należałoby w przyszłości rozbudować) pt. „Wieś czeka", wzywający młodzież do pracy oświatowo-kulturalnej na wsi, interesująco i żywo napisane artykuły „Przedwiośnie" („w dziale przyrodniczym") i „O lodowy laur Europy" („w dziale sportowym"). Dobre są sprawozdania z „Wystawy artystów malarzy polskich", z przedstawienia szkolnego („Na morskich szańcach Rzeczypospolitej" — Stępowskiego) oraz z wystawy prac malarskich uczniów III Liceum i Gimnazjum w Stanisławowie. Na wzmiankę zasługuje również wiersz o charakterze religijnym „Wejrzyj na nas Panie", odznaczający się prostotą tematu i piękną formą. Opieka ze strony redaktora - opiekuna czasopisma racjonalna.

„Naprzód Młodzi". Z miesięcznika zmieniono pismo na „dwutygodnik polskiej oraz harcerskiej młodzieży szkół średnich w Przemyślu". Rozgraniczenie pojęć „polskiej" i „harcerskiej" w podtytule pisma dość dziwne; oba zresztą numery pisma (marcowy i kwietniowy) poza bardzo skromną kroniką harcerską i słabym wierszem „Ognisko" nie mówią nic o realizacyjnej pracy harcerzy przemyskich. Dobór artykułów mało staranny i... przypadkowy, niektóre artykuły niecodpowiednie: np. „Nieco o naturaliźmie" — bezwartościowa kompilacja, „Gdyby rozum był przy młodości", „Z mojego pamiętnika", — (z błędem rzeczowym o Cześniku Fredry) — niewłaściwe podejście do tematu. — Z innych artykułów zasługują na wyróżnienie: „W dniu Imienin Marszałka" (Śmigłego-Rydza), „Do Słowackiego" (z okazji 90-tej rocznicy śmierci poety), „Alleluja" oraz wiersze „Prowadź nas Wodzu" i „Płatki śniegu".

„Stańmy w szeregu" (Lwów). W numerze marcowo-kwietniowym (1939) redakcja pomieściła zaledwie jedną odpowiedź, jaka widocznie nadeszła w związku z ogłoszoną w styczniu br. na łamach pisma ankietą na temat „Jak odkryłam świat książki". Szkoda, bo temat ciekawy. Nieźle przedstawia się „Kronika", zawierająca sprawozdania z przedstawień teatralnych i recytacyj Rychterówny. Za wiele miejsca zajmuje „Matematyka na wesoło" — liche zresztą spolszczenie niemieckiej pracy W. Lietzmanna.

Nauczycielstwo własnoręcznie produkuje pomoce naukowe

W czasie feryj zimowych br. szk. odbył się w Drohobyczu, dziesięciodniowy kurs, na którym 29 osób z Obwodu Szkolnego samborskiego wykonało 316 pomocy naukowych, wartości według cen katalogowych około 2.601 zł.

Tak w najkrótszej formie można by ująć dziesięć ośmiogodzinnych dni mozołu i pracy ludzi, którzy dobrowolnie zrezygnowali z feryj zimowych, opłacili koszta podróży i utrzymania, pokryli wydatki na materiał i opłatę prelegenta, by przysporzyć swoim szkołom najpotrzebniejsze narzędzia do pracy.

Wchodzących do pracowni witał stuk młotków, tarcie pilników i skrzybot szlifowanego szkła. Wśród mężczyzn, obrabiających drzewo, lub wiercących otwory w żelazie, widziało się panie, które nie bacząc na zniszczone, często pokaleczone ręce, dzielnie dotrzymywały kroku panom.

Z początku, kiedy cel był daleki, a trudności wielkie, trzeba było zbudzić uśpiony lub zahamowany instynkt tworzenia. Dokonał tego z prawdziwym talentem pedagogicznym prelegent i instruktor kursu p. Marceli Migocki, kier. szkoły powsz. w Gdyni. Tak potrafił oczarować wido-

kami rezultatów pracy, że uczestnicy pracowali ponad określony czas tj. po 8 do 9 godz. dziennie — z własnej ochoty.

Gdy się kurs skończył wszyscy odchodzili zadowoleni i uradowani, że zabierali sporo prac prostych i może prymitywnych, ale prac własnych rąk — aby zawieść je swoim uczniom, którzy zkolei będą je sami w szkole wykonywać.

18.

KOMUNIKATY NIEURZĘDOWE

F. O. N.

Urzędnicy i niżsi funkcjonariusze K. O. S. L. złożyli (niezależnie od opodatkowania się na rzecz Obrony Przeciwlotniczej) jednorazowo kwotę 1.338,50 zł na Fundusz Obrony Państwa.

Ofiary na cele społeczne

Urzędnicy K. O S. Lw. złożyli na budowę kościoła w Jabłonowie k. Kołomyi zł 19.30 i na budowę Żywego Pomnika Dwudziestolecia Obrony Lwowa (Szkoła rzemiosł i burs) zł 19.00.

Zbiórka odpadków metalowych na F. O. N. w r. 1936

W wyniku akcji zbiórki na F. O. N. na terenie szkół Okręgu Szkolnego Lwowskiego, Ministerstwo Spraw Wojskowych przesłało dokument, stwierdzający, że szkoły na terenie O. S. Lw. złożyły na cele Funduszu Obrony Narodowej dar złotych siedemset sześćdziesiąt dziewięć groszy 69, oraz w postaci łomu metalowego, brezentowego, gumowego i skórzanego, spełniając tym samym obywatelski obowiązek wobec Państwa. Dar ten został zapisany w złotej księdze ofiarodawców na Fundusz Obrony Narodowej pod L. 9945 dnia 6 listopada 1936 r.

Manifestacja nauczycieli rejonu dynowskiego

Zebrane na konferencji rejonowej w Nozdrzcu w dn. 25/IV b. r. nauczycielstwo rejonu dynowskiego przesłało depeszą P. Kuratorowi O. S. Lw. wyrazy czci i szacunku wraz z zapewnieniem, że jest gotowe stanąć na każde wezwanie w obronie całości granic Rzeczypospolitej i najświętszych naszych praw.

Kalendarz Niepodległości

Polskie Towarzystwo Opieki Nad Sierotami Po Poległych Wojskowych i Dziećmi Inwalidów Warszawa, Krypska 39 oraz M. Arct. Zakłady Wydawnicze w Warszawie, wydały na 20-lecie Odrodzenia Polski i na 25-lecie Wojny Światowej „Kalendarz Niepodległości", zawierający kronikę 25 lat, od 1914 do 1939, ułożoną systemem kalendarzowym, tj. w każdym dniu wyliczone są ważniejsze wypadki, które pod tą datą się wydarzyły. Przede wszystkim zostały uwzględnione wydarzenia dotyczące bezpośrednio Polski oraz zostały podane ważniejsze wypadki z historii światowej.

Cena zasadnicza 9 zł, płatnych w ratach mies. po 3 zł. Zamówienia zbiorowe do 20 egzempl. po 2 zł mies., powyżej 20 egzempl. po 1 zł mies.

Prenumerata Dziennika Urzędowego wynosi 6 zł. i może być wpłacana w 4 ratach kwartalnych. — Cena numeru pojedynczego 60 gr. Należytości wpłaca się wyłącznie na konto czekowe P. K. O. Nr. 504.090. — Administracja Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

REDAKCJA RĘKOPISÓW NIE ZWRACA.

CENA OGŁOSZEŃ: Strona 60 zł.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Lwów, ul. Karmelicka 4, Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Tłoczono w drukarni Jana Żydaczewskiego Lwów ul. Leona Sapiehy 77 telefon 204-96.